

DIVING ROMANIA

www.divingromania.ro

MAGAZINE

Nr. 4
2017

DRAGOȘ DUMITRESCU,

CĂȘTIGĂTOR A NUMEROASE
PREMII INTERNAȚIONALE
LA CONCURSURILE
DE FOTOGRAFIE
SUBACVATICĂ

INTERVIU CU TOM ALBERELLI, COURSE DIRECTOR PADI

MIHAI SAVA DESPRE PASIUNEA PENTRU SCUFUNDĂRILE TEHNICE

INTERVIU CU YANNIS MARON, FRANCEZUL CARE ÎNDRĂGEȘTE SCUFUNDĂRILE ȘI ROMÂNIA

SERGIU ȘERBAN DESPRE PIONIERATUL ÎN FREEDIVING

COVER STORY

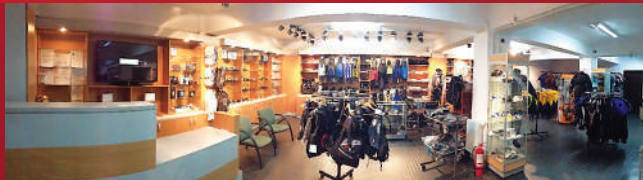
Epavele din Marea Neagră.

*În căutarea umbrelor
ascunse în adâncuri*

XSPORT ROMÂNIA

ECHIPAMENTE SPORTIVE PENTRU SPORTURI eXtreme

Mobil: 0724.47.71.59

Fix : 021-320.21.55 (7 linii)

Showroom: Strada Anestinelor nr. 12, Sector 3, București

Email: office@xsport.ro

www.xsport.ro

EDITORIAL

Dragi cititori,

În acest nou număr al revistei *Diving România Magazine* vă invităm să ne însoțiți într-o nouă sesiune de scufundări la Marea Neagră. Aici vom putea admira epavele care se odihnesc pe fundul mării și a căror poveste vă lăsăm să o descoperiți în articolul amplu, care le-a fost dedicat. Veți putea citi despre *You Xiu* și *Paris*, cea mai mare epavă de pe litoralul românesc, despre *Mitera Zafira*, *Arkadia* și multe altele.

Vă mai invităm să ne însoțiți la Salonul Nautic Internațional București, aflat la cea de-a IX-a ediție. Vom face apoi o excursie în Maldive și ne vom scufunda printre peștii colorați de recif, vom admira spectaculoasele manta ray, eagle ray, mobula, rechini, delfini, bancuri de barracuda, broaște

țestoase, pisici de mare. Și vom afla că, indiferent, unde vom hotărî să ne scufundăm, întreținerea echipamentelor de scuba este foarte importantă pentru a avea parte de scufundări reușite.

Veți putea face cunoștință și cu Tom Alberelli, Course Director PADI, care are la activ peste 10.000 de scufundări și a certificat peste 1.000 de scafandri PADI, dintre care, mai mult de 130, au obținut certificări la nivel profesionist, în diverse specialități, precum divemasteri sau instructori de scufundări.

Și surprizele nu se opresc aici...

Lectură plăcută!
Echipa *Diving România Magazine*

FOTO: DRAGOȘ DUMITRESCU

NR. 4

FOTO COPERTĂ:
DRAGOȘ
DUMITRESCU

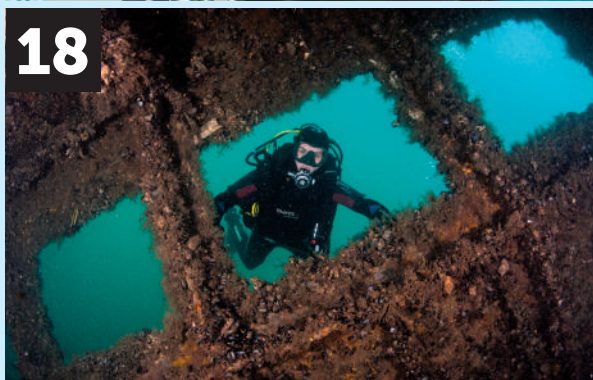
SUMAR

- 03 Editorial
- 05 News
- 07 Tips
- 08 **Despre scuba** – Ediția a IX-a a Salonului Nautic Internațional București
- 10 **Despre scuba** – Interviu cu Yannis Maron
- 12 **Despre scuba** – Cronica descoperirii epavei Rusu
- 14 **Zoom In** – Dragoș Dumitrescu și pasiunea pentru fotografie subacvatică
- 18 **Cover story** – Epavele din Marea Neagră
- 24 **Diving in** – Cong.Dr. Glicherie Craivan promovează turismul subacvatic
- 26 **Diving in** – Mihai Sava despre scufundările recreaționale tehnice
- 30 **Freediving** – Interviu cu Sergiu Șerban despre pionieratul în freediving
- 33 **Let's travel** – Excursie de scufundări în Maldive
- 36 **Profil** – Tom Alberelli, Course Director PADI
- 40 **Freediving** – Întreținerea echipamentelor de scuba diving
- 43 **Floră și faună** – Mangalia, cea mai mare diversitate de habitate marine
- 45 **Mediu** – Manta rays. Cele mai frumoase și mai inteligente animale subacvatice

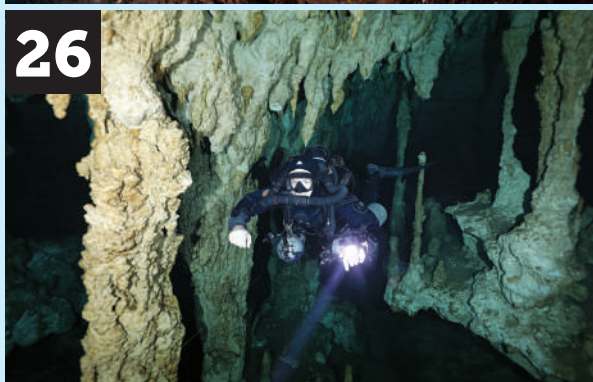
10

DESPRE SCUBA

Interviu cu
Yannis Maron:"Promovez România
oriunde merg"

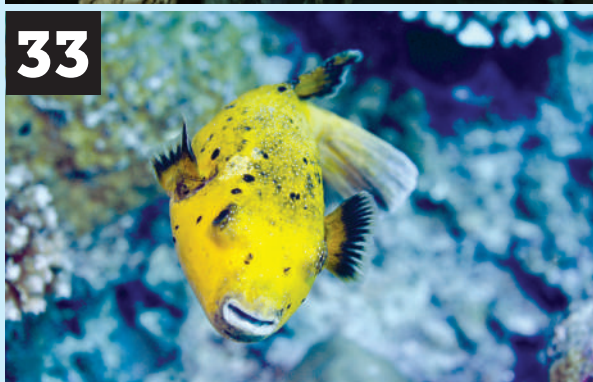
18

COVER STORY

Epavele din
Marea Neagră.
În căutarea
umbrelor ascunse
în adâncuri

26

DIVING IN

Mihai Sava
și scufundările
recreaționale
tehnice"Să navighezi kilometri
întregi într-o peșteră
este o experiență
senzațională"

33

LET'S TRAVEL

Excursie
de scufundări
în MaldiveInsulele Maldive
reprezintă una dintre
destinațiile de scufundări,
care mulțumeste orice
scafandru recreațional

DIVING ROMÂNIA

Director Executiv: Robert Angelescu

Redactor-șef: Violeta Bădoiu

Editori: Ruxandra Nicolae, Alin Popescu. Colaboratori: Institutul Național de Cercetare – Dezvoltare Marină „Grigore Antipa” Constanța (Victor Niță, Magda Nenciu), Scubadiver.ro Center.

Adresa: Str. Anestinelor nr. 12, sector 3, București.

E-mail: violeta.badoiu@divingromania.ro

www.divingromania.ro

ISSN (ISSN-L) 2359 - 8271

Revista **Diving România Magazine** este o publicație a Asociației Naționale a Scafandrilor Recreaționali din România (www.asociatiascafandrilor.ro). CUI: 30307660. CONT BANCAR: RO74RNCB0074128065170001. Toate drepturile asupra materialelor publicate aparțin **Diving România Magazine**. Orice reproducere a acestora, parțială sau integrală, poate fi efectuată numai cu acordul scris în prealabil din partea **Diving România Magazine**.

NEWS

ÎN FIECARE NUMĂR AVEM UN SPAȚIU EDITORIAL DEDICAT SCUBA DIVING-ULUI PRACTICAT ÎN APELE DE PE ÎNTREAGA PLANETĂ. PENTRU A FI LA CURENT CU NOUȚĂȚILE DIN DOMENIU, ACCESAȚI: www.divingromania.ro

Sami Paakkariinen

Seminarul de scufundări tehnice, „Techü” 2017

Anul acest a avut loc, în Finlanda, seminarul de scufundări tehnice, „Techü”, organizat de Asociația scafandrilor din Finlanda, „Sukeltaja”, cea care reprezintă și coordonează scufundările recreative, inclusiv cele tehnice.

În 2017 s-au împlinit patru ani de la ultimul seminar „Techü”, iar în acest an evenimentul a revenit în forță cu o listă impresionantă de prezentări cu nume de referință în lumea scufundărilor tehnice. Deschiderea prezentărilor a făcut-o finlandezul Sami Paakkariinen cu povestea explorărilor realizate de-a lungul ultimilor trei ani în România, în Munții Apuseni, zona Casa de Piatră. Timp de 45 de minute, Sami a întreținut atmosfera cu detalii picante, poze inedite și prezentarea unor soluții-cheie, care au fost necesare pentru a se ajunge la nivelul actual al explorărilor. Fiecare dintre cele trei peșteri, care au făcut parte din proiect, Coiba Mare, Cotețul Dobreștilor și Izbulul Tăuz, necesită o abordare diferită pentru a putea fi explorate, ceea ce a dus la utilizarea unei game variate de echipamente, care nu au nicio legătură directă cu scufundările, cum ar fi scări de aluminiu, tiroliene etc. ■

Autospecială hiperbarică, la ISU Constanța

Din decembrie 2017, Inspectoratul pentru Situații de Urgență „Dobrogea” al județului Constanța a fost dotat cu o autospecială hiperbarică, folosită și pentru tratament de oxigenoterapie. Aceasta a fost achiziționată de curând, prin programul Multirisc, iar valoarea ei depășește 1,2 milioane de euro.

Autospeciala hiperbarică va va fi folosită pentru pregătirea scafandrilor, deoarece poate verifica, prin intermediul unui sistem special, compatibilitatea personalului pentru executarea operațiunilor de scufundare și rezistența acestuia la adâncime. De asemenea, cu ajutorul echipamentelor, se va putea face evaluarea

medicală periodică, precum și rezistența acestora la presiunea apei. Autospeciala hiperbarică asigură și tratamentele cu oxigenoterapie, pentru stabilizarea pompierilor, dar și a victimelor expuse la fum sau care prezintă arsuri pe căile aeriene.

Terapia cu oxigen hiperbaric constă în inhalarea oxigenului pur sau a aerului îmbunătățit cu oxigen, la o presiune mai mare decât cea atmosferică. Acesta este folosită pentru a preveni sechelele neurologice. Eficiența este cu atât mai mare cu cât tratamentul este instituit mai rapid. De asemenea, acest tip de terapie se folosește și la arsurile termice. ■

Carmen Toanchină, Miss Diving Specials 2017

Carmen Toanchină este câștigătoarea concursului internațional, anual, Miss Diving Specials 2017. Anul acesta competiția s-a desfășurat în luna iunie

și a avut ca premiu o excursie pe un vas de scufundări în Raja Ampat. Pentru a participa la acest concurs trebuie să fii femeie scafandru și să trimiți o fotografie cu tine la scufundări, precum și o scurtă descriere și motivul pentru care dorești să câștigi acest concurs. Apoi, prin sistem de votare, se desemnează câștigătoarea cu cele mai multe voturi.

După câștigarea titlului Miss Diving Specials 2017, Carmen Toanchină ne-a declarat: „În momentul în care am primit email-ul cu notificarea pentru concurs, am știut că este singura mea șansă de a mă întoarce în Raja

Ampat pentru a-mi revizita prietenii și insula pe care am locuit. Concursul s-a desfășurat pe o perioadă relativ scurtă și numărul de voturi a fost crucial în desemnarea câștigătorului. Nu aș fi reușit să câștig dacă nu erau prietenii, familia, colegii și o mulțime de alți oameni care au crezut în mine și m-au susținut. Le mulțumesc din suflet tuturor!”. ■

Trei scafandri temerari scot din plase submarinul rusesc Maliutka

Trei temerari ai scufundărilor: Emil Șerbănescu, Alex Georgescu și George Nicolaescu, membri ai echipei Scubadiver.ro Center au început explorarea exterioară a submarinului rusesc, Maliutka, scufundat în apele române în timpul celui de-al Doilea Război Mondial. Acesta a fost descoperit acum doi ani în cadrul proiectului HERAS, ce are ca obiectiv descoperirea, identificarea și promovarea patrimoniului cultural submarin. Situat la o adâncime de 40 m și o distanță de 10 km de țărmul stațiunii Costinești, submarinul a beneficiat de un decor specific timpului, accentuat de mediul natural marin și, nu în ultimul rând, de factorul uman, concretizat prin plase pescărești care s-au agățat de-a

Fotografii de Alex Georgescu

lungul timpului de acesta și în care s-au prins alge și scoici, submarinul arătând acum ca un cocon.

În prezent cei trei temerari, ajutați de pasionați de scufundări, au început explorarea și curățarea submarinului, misiune care este destul de mult îngreunată de adâncimea mare la care se află. Fără rebreather, timpul mediu petrecut lângă epavă este de aproximativ 5 minute,

vizibilitatea medie este în jur de 1.5 m, din cauza faptului că se ridică aluviunile depuse pe plase în timp. Și mai există și riscul ca echipamentul de scufundare să se agațe în plasele pescărești, desprinse de pe submarin.

Submarinul Maliutka face parte din clasa M, are o lungime de 55 m, iar înălțimea submarinului, cu tot cu periscop este de 6 m. ■

Căluțul de mare, vedeta amatorilor de fotografie subacvatică

Fotografii de Dr. Magda Nenciu, INCDM

Căluțul de mare este una dintre cele mai carismatice specii din Marea Neagră și, cu toate că, aparent, nu prezintă importanță economică (nu este o specie ce poate fi utilizată ca sursă de hrană pentru populație), suscită un interes deosebit, în special pentru iubitorii de scufundări și fotografie subacvatică. Pe plan mondial, căluții de mare sunt exploatați pentru utilizare în medicina tradițională (în special cea chinezească), acvaristică și pentru comercializare ca suvenir sau curiozitate. De asemenea, pretutindeni în lume, ca și la noi, în Marea Neagră, căluții de mare sunt deseori pescuiți cu unelte neselective (traule) și sunt vulnerabili la degradarea habitatelor pe care le populează. În apele românești ale Mării Negre, este semnalată de lucrările de specialitate prezența a trei specii, și anume *Hippo-*

campus guttulatus (Cuvier, 1829), *Hippocampus hippocampus* (Linnaeus, 1758) și *Hippocampus fuscus* (Rüppel, 1838). Însă, scufundările științifice, precum și analize genetice preliminare au condus la identificarea unei singure specii și anume *H. guttulatus*. Specia este inclusă în Cartea Roșie a Mării Negre. *H. guttulatus* este inclus și pe listele convențiilor OSPAR, CITES (Convenția privind Comerțul Internațional cu Specii Periclitate de Faună și Floră Sălbatică), Convenției de la Berna și de la Barcelona. Pe litoralul românesc, este considerat specia-fanion pentru Rezervația Marină Vama Veche - 2 Mai, însă este întâlnit în toate zonele pietroase sau acoperite cu iarbă de mare, din partea sudică a litoralului (din zona digului de la Cazinou Constanța, Eforie, Tuzla, Costinești, Venus, Saturn sau Mangalia). ■

SCUBA TIPS

FOTO: DRAGOȘ POPESCU

1

În general, este bine să-ți umpli buteliile de aer dimineata, aerul fiind mai curat și mai sănătos.

2

Dacă pe parcursul unei zile ți-ai propus să faci mai multe scufundări, prima dintre acestea trebuie să fie la cea mai mare adâncime, iar celelalte să fie planificate la adâncimi din ce în ce mai mici.

3

În cazuri de urgență, nu ezita să abandonezi centura de lestart. Poate fi recuperată mai târziu.

4

În timpul scufundării e bine să respecti principiul: "Privește și nu atinge!". Vietățile marine iau măsuri de protecție împotriva prădătorilor. Nu sunt letale în majoritatea cazurilor, dar creează neplăceri.

5

Dacă intenționezi să faci o scufundare de noapte, trebuie să îți planifici ca aceasta să înceapă la apusul soarelui.

(www.scubadiver.ro)

CARAVANA NAUTICĂ

Salonul Nautic Internațional București, ajuns la ediția cu numărul IX, s-a desfășurat în perioada 6-9 aprilie 2017, la Romexpo. Expoziția de anul acesta am numit-o sugestiv Caravana nautică, întrucât o bună parte a fost ocupată de... rulote. Însă, fără articolele conexe nauticii, Salonul ar fi fost unul restrâns sau pur și simplu nu ar mai fi existat. Prin urmare, nu putem decât să lăudăm organizatorii pentru efortul de a ține în viață evenimentul.

ARTICOL DE **ALIN POPESCU**
FOTOGRAFII DE **DRAGOȘ POPESCU**

Cei prezenți la salon au putut încă admira caiace, canoe, motoare inboard și outboard, jetski-uri, veliere, plăci de surf și windsurf, diferite tipuri și mărimi de ambarcațiuni, echipamente de orientare, comunicare și control. Și o singură școală de scuba diving.

OXE, TOT IMPUNĂTOR

Anul trecut v-am povestit despre primul motor diesel outboard de putere mare (200 CP), produs de General Motors și care îndeplinește directivele NATO. Tot 38.000 de euro fără TVA costă și în 2017. Nu știm dacă s-a vândut vreun „urias” în cele patru

zile de aprilie, dar le-a adus reprezentanților societății care îl comercializează, Marinescu Trading Company, titlul de „Cel mai frumos stand” al expoziției, concurs desfășurat pe Facebook-ul oficial al salonului.

MARINA, LA APEL

Și pentru că am adus vorba de Alianța Nord-Atlantică, Forțele Navale Române au prezentat la Salon machete de nave, cărți cu tematică navală, o expoziție de lucrări de matelotaj, un ansamblu marinăresc pentru pavoazare și cu un stand cu oferta educațională a Academiei Navale „Mircea cel Bătrân” pentru anul universitar 2017-2018.

„Marina Militară Română este principala categorie de forțe complet profesionalizată din Armata României, după aderarea

**CEA DE-A X-A EDIȚIE
A SALONULUI NAUTIC
INTERNAȚIONAL BUCUREȘTI
va avea loc în perioada
22-25 martie 2018, la Romexpo.**

țării noastre la NATO în 2004. Misiunea noastră principală este apărarea spațiilor maritime și fluviiale naționale. Totodată, suntem onorați să promovăm interesele României pe mările și oceanele lumii, precum și în porturile în care acostează navele noastre militare”, au fost cuvintele Viceamiralului Dr. Alexandru Mirșu.

MADE IN ROMÂNIA

De-un sfert de secol, Ovidiu Ciucă ține pe linia de plutire o afacere pornită din pasiune. „La 32 de ani m-am apucat să învăț singur cum se construiește o ambarcațiune din fibră de sticlă”, ne-a spus Ovidiu Ciucă, care comercializează ambarcațiuni sub brandul Romcraft. Au fost vremuri bune, când vindea peste 130 de bărci pe an, însă după criză, pentru a nu închide afacerea, s-a orientat, ca mulți alții, către activități conexe în care se poate lucra cu rășini și fibre sintetice. Organizatorii Salonului Nautic 2017 i-au acordat lui Ovidiu Ciucă premiul „Made in România”, pentru 25 de ani de activitate în domeniul nautic.

RULOTA, A DOUA CASĂ

Rulota este alternativa la o casă de vacanță, sunt de părere comercianții de rulote. Iar oferta a fost generoasă. Nu vom insista foarte mult pe acest subiect, vă spunem doar că prețurile variau între 8.000 și peste 60 de mii de euro pentru un exemplar.

Ne-a atras însă atenția un mini tanc, de fapt primul model românesc de mini rulotă off-road, realizat de FIM Caravans, companie înființată în anul 2016 în București, și lansat oficial la Salon. „Remorca” are un pat de 2x1,5 m, suspensie independentă, bucătărie și sistem dual de incalzire. Prețul mini caravanei off-road „Migrator” – nume afișat în cartea de identitate, oscilează între 8.000 și 15.000 de euro, în funcție de varianta de echipare.

PESCUIT DIN BARCĂ

Am zăbovit o vreme și la prietenii noștri de la Hibiscus Sport, unde prețul un caiac pleacă de la 250 de euro. Fiind și împătimit ai pescuitului, curiozitatea ne-a fost atrasă de o barcă de pescuit cu roți, BIC 245. Se poate trage ușor până la apă, ambarcațiunea cântărind doar 39 kg. „BIC 245 este fabricată din polietilenă de înaltă densitate, ceea ce o face practic indestructibilă. Razele UV, sarea sau ciocnirile zilnice nu au niciun efect asupra ei”, se laudă cei de la Hibiscus.

SINGURA ȘCOALĂ DE SCUBA DIVING

Potrivit lui Ionuț Tudose, organizator al Salonului Nautic, „cele mai active companii sunt prezente, conform obiceiului, la expoziție”. În ceea ce privește scuba diving-ul, singura școală prezentă în 2017 a fost Scubadiver.ro Center, cu oferte pentru cursurile de scufundări în sistem NAUI (National Association of Underwater Instructors), SSI (Scuba

Schools International) și PADI (Professional Association of Diving Instructors). Totodată, prin intermediul site-ului www.xsport.ro, vă puteți procura echipamentele necesare pentru scuba diving și alte sporturi acvatice.

Să fii singura școală de scufundări, prezintă la o expoziție de profil poate reprezenta atât un succes din punct de vedere al expunerii, cât și unul financiar. Pe de altă parte, „lupta” cu concurența te face din ce în ce mai bun și oferă fenomenului scuba o mai bună vizibilitate printre potențialii clienți.

Cei care vor să devină elevi la Scubadiver.ro Center trebuie să știe că prețul unui curs pentru începători variază între 165-200 de euro, în funcție de opțiunile de brevetare. Pentru cei care vor să aibă o primă experiență în domeniu, prețul este între 30-45 de euro pentru un „discover scuba”. „Țin să subliniez faptul că, începând cu anul 2017, oferim și opțiunea de a pregăti scafandri în sistem PADI”, a adăugat Vlad Vlăduț, instructor al Scubadiver.ro. Center. ■

YANNIS MARON:

“PROMOVEZ ROMÂNIA ORIUNDE MERG”

Yannis Maron are 42 de ani, este căsătorit și are doi copii, “cei mai frumoși din lume”, așa cum îi place să spună. Este director comercial pentru România, la Decathlon, retailer francez de articole sportive. Este pasionat de fotografie, are aproape tot timpul aparatul de fotografiat cu el, iubește sportul, în general. “Prima mea pasiune este muntele. Îmi plac drumețiile, îmi place să fiu în munți, să admir natura, peisajele, viața diferitelor animale, să fac fotografii, indiferent de sezon. Alerg de 2-3 ori pe săptămână, îmi place fotbalul. Și, bineînțeles, scufundările...”, ne mărturisește Yannis Maron.

ARTICOL DE **VIOLETA BĂDOIU**
FOTOGRAFII DE **ALEX GEORGESCU**

Cum ați descoperit scuba diving-ul? Acum câți ani?

Am început scufundările acum 6 ani, datorită fratelui meu mai mic, care practica deja acest sport, și prietenilor. Vorbeau deseori despre acest sport, cu multă plăcere. Dar mie mi-a trebuit ceva timp până să încerc. Și am devenit repede dependent. În primul rând, datorită oamenilor care m-au învățat. În al doilea rând, pentru că, practicând acest sport, înveți foarte

multe lucruri noi. Este foarte interesant. Și datorită colegilor de la cursuri, echipamentului de scufundări, îmi place partea tehnică, și pentru că este un sport. Trebuie să fii în formă.

Ce preferați: scufundările în ape deschise sau în peșteri?

De fapt, nu am făcut multe scufundări în peșteri. Îmi plac apele deschise. Și am făcut scufundări nu numai în mare, ci și în lacuri. Chiar și în timpul nopții. Atmosfera

este diferită, vizibilitatea este diferită, peștii sunt diferiți, precum și felul în care te simți. De exemplu, îmi place lacul Annecy, în Franța, unde există o epavă numită “Le France”, care este o navă cu zbaturi.

Care sunt cele mai frumoase locuri în care ați făcut scufundări?

Este o întrebare bună. Mă gândesc că atunci când mă întrebați care sunt cele mai frumoase locuri, pentru mine,

nu sunt neapărat locurile în care se fac scufundări. Îmi amintesc că, în Franța, am făcut scufundări într-un lac de munte pentru a-l curăța, dar peisajul m-a impresionat în mod deosebit. În final, îmi aduc aminte de oameni, de momentele pe care le-am petrecut acolo, de povestea aceluia loc, unde am făcut scufundări. De exemplu, am făcut scufundări sub gheață. Da, a fost interesant să vezi aerul, bula de aer, care se mișcă sub gheață. Dar îmi amintesc, mai degrabă, cum înotam prin zăpadă, cu tot echipamentul într-o singură sanie, mergând într-un costum uscat, afară, la -10° grade C, cu partenerul meu de scufundări, Nicolas.

După aceea, cu siguranță, pot să spun Zanzibar, insula Reunion sau Gabiniere în Franța, recunoscute pentru peștii grouper sau baracude sau Creta pentru calitatea apei.

Cum ați descoperit România? De câte ori ați călătorit în țara noastră?

De fapt, locuiesc aici de trei ani și jumătate. Am venit din motive profesionale. Nu a fost o dorință a mea, doar o oportunitate care s-a ivit în viața mea. Dar, când compania la care lucrez mi-a făcut această propunere, am acceptat-o în câteva secunde. Cunoșteam deja această țară și câteva persoane de aici. Soția fratelui meu este din România și am venit acum 10 ani la nunta lui.

Am sosit cu soția, în iulie 2014, și, în week-end-ul următor eram deja la Marea Neagră pentru a căuta un centru de scufundări. Pentru echilibrul meu personal, posibilitatea de a continua să mă ocup de pasiunile mele, cu regularitate, era foarte importantă. Mă simt bine, dar mai bine când fac scufundări. Îmi permite să mă eliberez de stresul acumulat în timpul săptămânii. Când faci scufundări, îți schimbi starea de spirit, fiind ocupat cu pregătirea echipamentului, cu planificarea scufundării, vorbind despre pasiunea ta cu ceilalți și, atunci când ești sub apă, foarte ocupat cu ceea ce ai de făcut.

Ați făcut scufundări la epavele de la Marea Neagră? Care v-a impresionat în mod special?

Epavele din Marea Neagră sunt pentru mine o surpriză. Când am descoperit că este posibil să te scufunzi acolo și cât de accesibile sunt aceste epave, am fost foarte fericit. Ce îmi place la acest gen de scufundare este povestea din spatele fiecărei nave sau vas, partea tehnică, sentimentul pe care îl ai în momentul în care te afli în mijlocul unei mari mase de oțel.

De exemplu, îmi plac "Paris", "You Xiu", "Medy" care sunt mari ca nave. Mi-a plăcut, de asemenea, submarinul rus. Ne-am scufun-

dat la o adâncime de circa 40 de metri, am stat 20 de minute, și, pentru siguranță, ne-am scufundat cu două butelii cu două amestecuri diferite de aer.

Cel mai dificil aspect este acela de a găsi un bun partener de scufundări, unul care poate să îmi dea sentimentul de încredere sub apă, sentimentul că totul se desfășoară în deplină siguranță. Acum, am găsit niște parteneri de scufundare foarte buni. Mă simt în siguranță când mă scufund cu oameni ca Alex Georgescu, Emil Șerbănescu, George Nicolescu sau Dragoș Popescu. Le pasă de ceilalți, au grijă

de tine, sunt serioși când ne pregătim de scufundare.

Pentru mine, siguranța este foarte importantă. Știu că o scufundare poate fi periculoasă și am nevoie să mă simt bine când ajungem sub apă și știu că ei pot acționa rapid când apare o problemă. Și cu acești oameni, mă simt în siguranță.

Vă place România? Le-ați recomanda străinilor să vină aici pentru a practica scuba diving?

Îmi place România, îmi place Bucureștiul. Îmi plac oamenii din România, îmi place cum știu să se distreze. Îmi plac Sibiu, Piatra Craiului, Delta Dunării, îmi place aici

vara și iarna. Pentru mine, este o țară frumoasă. Deci, le-aș recomanda oamenilor să viziteze România. Au venit aici mulți dintre prietenii mei și pentru toți a fost o experiență plăcută.

În ceea ce privește scuba diving-ul, ceea ce este extraordinar este numărul mare de epave, care sunt foarte ușor de vizitat, în scurt timp, cum este, de exemplu, la Eforie. Deci, da, aș recomanda Marea Neagră pentru scufundări. Dar i-aș sfătui să aleagă cea mai bună perioadă din an, când apa nu este prea rece și vizibilitatea este foarte bună. Știți, promovez România oriunde merg. Credeți-mă pe cuvânt.

CRONICA DESCOPERIRII EPAVEI RUSU

PRIMUL PROIECT DE ARHEOLOGIE SUBACVATICĂ DE PE TERITORIUL ROMÂNIEI

Descoperirea epavei Rusu, un vas comercial de mărime medie, datat din a doua jumătate a secolului al II-lea d.Hr., este un efort conjugat al echipei româno-bavareze și o dorință devenită realitate pentru Dr. George Nuțu, responsabilul român pentru acest proiect. Cu multă grijă față de această pagină de istorie, atenție la detalii și mult profesionalism, acesta a completat echipa româno-bavareză de scafandri arheologi autorizați, scopul fiind acela de a aduce în fața oamenilor una din cele mai bine conservate epave din Bazinul Mării Negre.

ARTICOL DE **RUXANDRA NICOLAE**

FOTOGRAFI: **ICEM&BGfU**

„DAR ÎN MAREA NEAGRĂ CE SE ÎNTÂMPLĂ?”

Ideea studierii zonei nord dobrogene a venit simplu, în urma unei burse de studiu, oferite de statul român în 2014, în Germania, la Universitatea Ludwig-Maximilians din München. Acolo Dr. George Nuțu a prezentat lucrarea științifică, „Dobrogea în perioada romană târzie”, și a cunoscut oameni care îi împărtășeau aceleași pasiuni și curiozități din domeniul arheologiei terestre și subacvatice. Printre aceștia au fost și reprezentanți ai Bayerische Gesellschaft für Unterwasser-Archäologie - München (BGfU), interesați de noi zone de arheologie subacvatică. Și așa a venit întrebarea care a dat naștere proiectului: „Dar în Marea Neagră ce se întâmplă?”. Întrebare la care însuși George Nuțu dorea să afle răspunsul. „BGfU are multe proiecte de acest gen în vreo 6-7 țări, precum Italia (Sicilia) și Tunisia. Numai în lacurile din Bavaria au 5-6 proiecte arheologice mari și voiau ceva nou”, ne-a declarat George Nuțu.

Din punct de vedere cronologic, în 2015, Institutul de Cercetări Eco - Muzeale „Gavrilă Simion” din Tulcea a demarat proiectul de documentare arheologică subacvatică a zonei litorale, corespunzătoare județului Tulcea. Ulterior, în 2016, au semnat un Protocol de colaboare cu Societate bavareză de arheologie subacvatică - Bayerische Gesellschaft für Unterwasser-archäologie din München - Kempten (BSfU) și cu Universitatea Ludwig Maximilian din München, reprezentată de Prof. Dr. Bernd Päffgen. În urma discuțiilor, partea română și cea bavareză au demarat pentru 5 ani (2016-2020) un proiect de cercetare, denumit „Underwater Archaeology of Lower Danube and Western Black Sea: Exploring Ancient Harbours and Shipwrecks in Northern Dobrudja Coastline”.

Parteneriatul româno-bavarez a fost o șansă pentru arheologia subacvatică română, care este foarte puțin dezvoltată și care nu are scafandri arheologi autorizați pentru acest gen de explorări. Pe lângă finalizarea unor studii universitare la o Facultate de Istorie și Arheologie, un scafandru trebuie să aibă și un brevet Scientific Trained Diver pentru a se putea califica pentru explorări subacvatice. De asemenea, toate aceste descoperiri au nevoie de autorizații și de un expert arheolog care să certifice descoperirea. În fața unui sit arheologic subacvatic, scafandrul arheolog trebuie să aibă o pregătire amplă, să nu fie preocupat de securitatea sa, ci de o atentă observare, fotografiere și notare a artefactelor pe care le vede în adâncuri.

Acest parteneriat viza partea de nord a Dobrogei, zona căreia nu i-a fost acordată o atenție deosebită până atunci, cu toate că erau informații despre existența unor situri arheologice. Acest sprijin al universităților bavareze a venit ca o mână dorinței arheologilor români. Pe lângă beneficiul experienței de peste 30 ani, pe care societatea bavareză o are în domeniul arheologiei subacvatice, aceștia au venit și cu scafandri autorizați UNESCO și cu tot echipamentul necesar unor cercetări neinvazive și revelatoare.

DESCOPERIREA EPAVEI RUSU, DIN SECOLUL AL II-LEA D.HR.

În urma diagnosticului arheologic realizat în martie 2016, au descoperit epava Rusu, de origine romană, aparținând grupului navelor comerciale. A doua zi după descoperire,

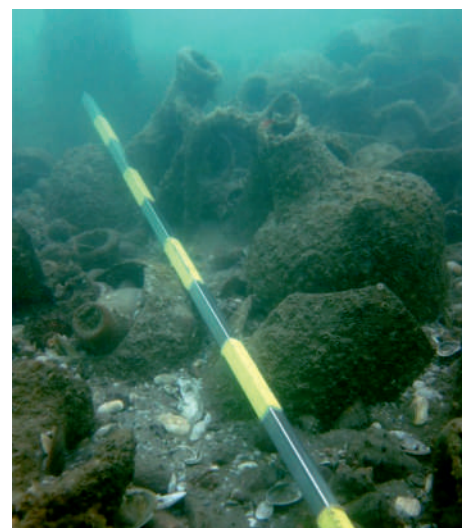
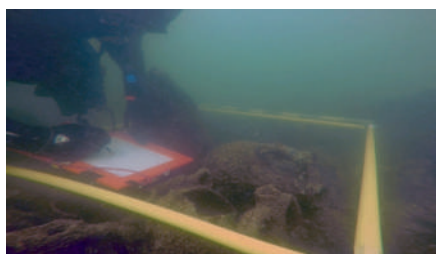
În timpul unei conferințe de presă, președintele BGfU, Tobias Pflederer a declarat "Cred că este cea mai importantă epavă descoperită până acum, pentru că este intactă(...) Estimarea noastră este că nava descoperită datează din secolul al II-lea după Hristos. (...) Am prelevat o parte dintr-o coastă, care a fost trasă de un trailer pentru o datare cât mai strânsă" (Sursa: Agerpres).

În toamna aceluiași an, au desfășurat o nouă campanie pentru a realiza o documentație mai complexă privind epava. Analizând informațiile, au descoperit că aceasta este orientată paralel cu linia țărmului actual și că acolo a existat un golf antic, închis de actualul cordon litoral. Dovezile au arătat faptul că, în momentul eșuării, vasul comercial se îndrepta spre una dintre intrările în Golful Halmyris. Nu se poate ști cu exactitate de ce s-a scufundat vasul, dar se consideră că ar putea fi un cumul de factori: vreme nefavorabilă, contra-vânt, intrarea îngustă în golf, existența unor bancuri de nisip și supraîncărcarea.

Pe baza informațiilor obținute în urma scanării și a fotografiilor, s-au făcut comparații cu alte vase din epoca romană și a rezultat că epava Rusu a fost un vas comercial de dimensiune medie, de cca 15-20 m lungime și 5 m înălțime. Se consideră că vasul era folosit pentru transportul unor produse comerciale, vin sau ulei, cerute în zona pontică.

Pentru a stabili vechimea epavei a fost prelevată o probă din lemnăria acesteia și a fost trimisă la "Leibniz Labor for Altersbestimmung and Isotopenforschung" al Universității din Keil, Germania. Rezultatele probei de laborator au arătat că epava este datată din a doua jumătate a secolului al II-lea d.Hr.

Continuând explorarea, au găsit la bordul epavei aproximativ 1.000 amfore, majoritatea întregi, aflate în poziția lor inițială, care, cel mai probabil, au fost folosite pentru transportul vinului din regiunile sud-est pontice. Prin analogie cu alte epave descoperite în bazinul Mării Egee și al Mării Mediterane, pe lângă aceste amfore foarte bine conservate de apele Mării Negre, încărcătura poate fi completată cu obiecte

ECHIPA

DR. GEORGE NUȚU – expert arheolog, Institutul de Cercetări Eco– Muzeale "Gavrilă Simion" din Tulcea (ICEM Tulcea)

PROF. DR. BERND IRMFRIED PÄFFGEN – Universitatea Ludwig Maximilian din München/Bayerische Akademie der Wissenschaften (Academia bavareză de științe) – BAW Munchen

PREȘEDINTELE BGfU TOBIAS PFLEDERER – Bayerische Gesellschaft für Unterwasser-Archaologie- München (BGfU)

MAX FLEDERLING – Ludwig-Maximilians-Universität München, Archeology,

MAXIMILIAN AHL – Bayerische Gesellschaft für Unterwasser-Archaologie – München (BGfU)

aparținând echipajului: veselă pentru prepararea alimentelor, obiecte de toaletă și accesorii vestimentare, instrumente de iluminat și monede.

Plecând de la studiul amforelor descoperite au putut avansa ideea că majoritatea aparțin tipului Shelov C, ceea ce ar conduce la ipoteza că punctul de plecare al vasului ar fi zona sud-estică a Mării Negre, Heraclea Pontica, modernul Karadeniz Ereğli din Turcia de azi.

EPAVA RUSU, ÎN PERICOL

George Nuțu ne-a declarat faptul că nici nu a apucat să se bucure prea mult de frumusețea decoperirii acestei epave pentru că valul de griji și planuri l-a prins din urmă. Împreună cu echipa bavareză a reușit să strângă toate aceste informații legate de epavă și apoi le-a prelucrat și analizat. A făcut eforturi pentru protecția epavei, amforelor și a întregului sit arheologic și acum face din nou eforturi pentru conservarea lui și pentru continuarea explorării.

Din cauza faptului că epava se află în apropierea unui punct turistic important, a curenților maritimi și a furtunilor din anotimpul rece, a pescuitului intensiv și a eroziunii graduale a întregii linii costiere și, cel mai grav, din cauza acțiunii "viermilor de corabie", epava Rusu ar putea fi distrusă parțial sau chiar în totalitate.

În acest context, George Nuțu ne-a spus că «fără a exagera, putem afirma că epava este în acest moment situl cu cel mai rapid ritm de distrugere de pe teritoriul României. Și din păcate, numai o cercetare extinsă și costisitoare poate să îl salveze».

În prezent întreg situl arheologic a fost protejat și securizat și se caută fonduri și sponsori pentru a putea continua cercetările acestei epave importante pentru litoralul românesc al Mării Negre. ■

DR. GEORGE NUȚU

este expert arheolog în cadrul Institutului de Cercetări Eco – Muzeale "Gavrilă Simion" din Tulcea (ICEM Tulcea). Și-a început experiența arheologică încă de pe vremea când era student, în anul 2001, când a participat la situl arheologic Arganul. În afară de pasiunea pentru arheologia terestră este preocupat și de arheologia subacvatică. S-a apropiat mai mult de această ramură a arheologiei în anul 2015, interesat fiind de misterele ascunse în apele Mării Negre. Începând cu anul 2016, împreună cu echipa bavareză de arheologi subacvatici autorizați, a început să studieze zona de nord a Dobrogei, o zonă care nu a mai fost explorată până atunci.

DRAGOȘ DUMITRESCU:

“AM PUS STEAGUL ROMÂNIEI PE PODIUM ÎN CELE MAI IMPORTANTE COMPETIȚII INTERNAȚIONALE DE FOTOGRAFIE SUBACVATICĂ”

Dragoș Dumitrescu are 36 de ani și lucrează ca instructor de scufundări, grafician și manager în toate colțurile lumii, dar mai ales în Asia. Este instructor de scufundări atât PADI, cât și SSI, dar inițial a fost certificat NAUI. “Acest lucru mi-a dat șansa să cunosc sistemele celor mai importante agenții de certificat scafandri și să învăț din lucrurile la care excelau”, ne-a declarat Dragoș Dumitrescu. Însă domeniul care îi aduce cele mai multe satisfacții, și, de ce nu, numeroase premii internaționale este... fotografia subacvatică.

ARTICOL DE **VIOLETA BĂDOIU**
FOTOGRAFII DE **DRAGOȘ DUMITRESCU**

Fotografie subacvatică, un domeniu la care tu excelezi. Dar de ce fotografie subacvatică? Cum și când ți-ai descoperit această pasiune?

Am fost mereu pasionat de fotografie, tatăl meu ne-a făcut multe fotografii alb-negru, când eram mici. În momentul în care m-am îndrăgostit de lumea din adâncuri, odată ce am devenit scafandru (2006-2007), am știut că trebuie să le arăt și celorlalți aceste lucruri. Și am reușit să fac acest lucru în două feluri: o dată prin fotografie, iar apoi creând „peștisorii”, așa cum îmi place să-mi numesc studenții.

Cum ai descoperit scuba diving-ul? Unde ai făcut primele scufundări?

De scuba diving am auzit de la un prieten și apoi am descoperit că se

poate face și la noi, la Marea Neagră. M-am înscris la curs și, după primele scufundări în marea noastră, am rămas îndrăgostit pe viață. Restul pașilor din viața mea au fost într-o singură direcție: să îmi asigur petrecerea a cât mai mult timp sub apă. Mi-am reconfigurat job-ul, casa, mobilitatea și sursele de venit pentru a putea petrece cât mai mult timp în mare și lângă mare.

Care au fost cele mai frumoase locuri în care te-ai scufundat, doar pentru a face fotografii?

Cele mai frumoase locuri... greu de făcut un clasament, lumea de sub apă are frumusețea ei peste tot. Eu am avut șansa să fac fotografii pe care le-am îndrăgit atât în Marea Neagră, cât și în Filipine, Indonezia, Maldive, Thailanda, Marea Roșie, Croația, Bulgaria. Ca diversitate și culori aş pune pe primul loc Filipine, Indonezia și Marea Roșie.

Te-a impresionat ceva în mod deosebit la viața marină?

Acum trei ani am fost selectat, în urma mai multor luni de interviuri, pentru a face parte din echipa de instructori a uneia dintre cele mai de vârf stații de cercetare în biologie marină. Aici sunt descoperite aproximativ 90% dintre noutățile legate de viața marină din Asia de sud-est. Rolul meu era să antrenez oamenii de știință și pe asistenții lor pentru a deveni scafandri buni. Organizarea era aproape militară, în sălbăticie, cu șopârle de 2 metri și cei mai veninoși șerpi la tot pasul. În acel mediu am văzut oameni dedicându-se total salvării vieții și naturii acestei planete. Unele dintre studiile acelea încă nu au fost publicate. Acei oameni conduc acum laboratoare ce luptă pentru a găsi o soluție pentru a opri degradarea Marii Bariere de Corali, pentru înmulțirea coralilor și soluții pentru încălzirea globală a marilor și oceanelor. Pentru mine a fost o șansă extraordinară să cunosc eroi ai lumii noastre, să am aportul meu la eforturile lor și să am acces la informații surprinzătoare.

Ce îți place să fotografiezi? Care sunt temele tale preferate? Fotografie de ansamblu sau macro?

Nu am teme preferate, motivul principal fiind că tot ceea ce găsesc sub apă sau pe pământ mă farmecă prin texturi, culori, comportament. Atâta timp cât văd că pot transmite un sentiment de sub apă către privitori, voi apăsa acel

“Pasiunile mele cele mai aprinse sunt fetele mele, care îmi dau combustibilul să merg în lumea aceasta mare. Pe locul următor ar fi să fiu sub apă iar, când e cazul, să fac fotografii. Mai am ca pasiuni animalele, dar și timpul petrecut în natură” –
DRAGOȘ DUMITRESCU

buton al camerei. Am avut șansa să fotografiez mai mult macro (subiectele mici și extraordinare în „ciudățenia” lor), dar sunt atras în egală măsură și de wide-angle (unghi larg).

Pentru realizarea fotografiilor subacvatice, ce aparatură ai folosit la început și ce aparatură folosești astăzi?

Până anul trecut am folosit o cameră compactă și veche (Canon G12), cadou de la soția mea, într-o carcasă de plastic simplă. Aceasta m-a ajutat să pun steagul României pe podium în cele mai importante competiții internaționale de fotografie subacvatică (aproximativ 12 premii în 2 ani). Apoi am trecut la Dslr (Canon 6D), dorind să experimentez un univers mai larg de posibilități fotografice.

Cum ți se pare Marea Neagră prin obiectivul aparatului de fotografiat?

Marea Neagră este senzațională. Atmosfera de aici este unică. Desigur, nu avem culorile și diversitatea marină din locurile frecventate de cei mai mulți scafandri, dar atmosfera misterioasă, mulțimea căluților de mare, blândețea calcanilor și temperamentul haios al crabilor o fac specială. De fiecare dată, îmi doresc să am mai mult timp să surprind, în felul meu, toate aceste lucruri aici. Este marea noastră, în care am crescut de mici: culoarea, temperatura, mirosul ei sunt înscrise în ființa noastră. O iubim.

PREMII CÂȘTIGATE: 2017

Highly Honored, Nature's Best Photography Asia

Locul 1 - Macro, Australia (OzTEK)

Locul 1 - Compact, Malaezia (Lens Beyond Ocean)

Locul 1 - Wide Angle, Sarajevo (Without Borders)

Finalist, Art Of Nature, BigPicture competition

Locul 3 - Portrait, Underwater Photographer of the Year, UK

Locul 3 - Macro, Underwater Photographer of the Year, UK

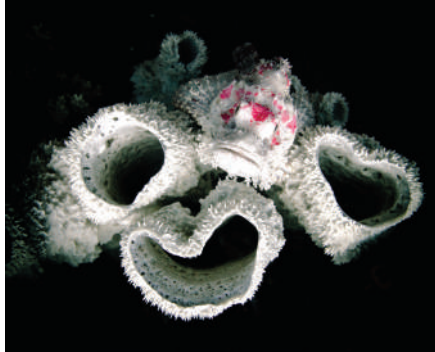
Highly Commended, Macro, Underwater Photographer of the Year, UK

Locul 3 - Macro, RSMAS, Miami, USA

Popular Award, Macro, Scubashooters & Deepblu Competition

Locul 3 - Underwater Life, United Nations

Locul 3 - Above Water Seascapes, United Nations

"CEA MAI IMPORTANTĂ DISTINCȚIE AM OBȚINUT-O ÎN 2017"

Care este cea mai importantă distincție pe care ai obținut-o până acum la concursurile internaționale de fotografie subacvatică?

Totul a început în 2014, când un fost student mi-a trimis datele unei competiții și mi-a spus că ar fi potrivit să pun una dintre fotografiile mele acolo. Câteva luni mai târziu câștigasem locul 1 la PADI Critter Contest. Cea mai importantă distincție am obținut-o în 2017, la concursul Underwater Photographer of the Year - 2 premii 3 și o mențiune, o competiție în care au intrat participanți

2016

Locul 1 - Amateurs, World Shoot Out

Locul 2 - ADEX, China

Locul 4 - Amateurs, World Shoot Out

Locul 2 - Compact, Deep Indonesia

Locul 2 - Photographer of the Year Splash-S.E.A.

2015

Locul 1, Gold award, Deep Indonesia

Honorable Mention, Scuba Diving Magazine

Honorable Mention, Underwater,

International Photo Awards

Honorable Mention, People Portraits,

International Photo Awards

Honorable Mention, Fine Art, Abstract,

International Photo Awards

2014

Locul 1, Padi Critter Contest

din peste 65 de țări, mii de fotografii și mențiuni în "National Geographic", "The Telegraph", "The Sun", "The Guardian", etc. Unele dintre fotografii au fost selectate și expuse în expoziții la nivel mondial și folosite la evenimente de conștientizare a nevoilor de conservare de către organizații precum World Oceans Day, dar și pentru activități la Națiunile Unite, Smithsonian National Museum of Natural History, California Academy of Sciences - San Francisco, Sydney - Australia, Sarajevo, etc.

Cum ai descrie, în câteva cuvinte, o fotografie subacvatică reușită?

O fotografie reușită este cea care spune o poveste, fără doar și poate. Această poveste la noi, sub ape, poate fi: un sentiment, un „frumos”, o anumită atmosferă, o lumină magică, ce ne descoperă acel tărâm ascuns.

În acest moment, fotografia subacvatică reprezintă pentru tine o pasiune, un hobby sau a devenit profesie?

Acum are loc trecerea de la pasiune la pasiune și profesie. În ultimii ani, am structurat un curs foto bazat pe foarte multe experiențe practice, orientat spre producerea de fotografie valoroasă, competițională. Am fost extrem de bucuros să aflu că unii dintre studenții mei au fost apreciați în competiții internaționale.

Ce mesaj ai pentru cei ce vor să cunoască lumea de sub ape?

Puritatea lumii subacvatice mi-a schimbat mult modul de a privi totul. Acolo animalele mănâncă doar cât le este necesar, respectă natura și trăiesc într-un echilibru perfect. Este încă o bucată de Paradis, pe care omul a avut dificultăți să o altereze. Sub apă se vede natura vieții sălbatice, legile curate, simple de conviețuire: animalele se uită la tine, te studiază și te primesc ca pe un musafir. Mesajul meu este ca oamenii, inclusiv scafandrii actuali și viitori, să aprecieze fiecare bucată de din acest Paradis. Nu știu pentru cât timp va mai fi acolo și reprezintă însăși esența vieții pe Pământ. Mările și oceanele lumii sunt afectate foarte tare de încălzirea globală, poluare, plastic. Orice pungă, pe care o refuzăm la magazin, sau plastic reciclat poate salva viața unei broaște țestoase, balene sau păsări. Îmi doresc tare mult ca fețele mele, în câțiva ani, să aibă șansa să vadă culorile, peștii și corali pe care încă îi mai vedem noi acum. ■

SCUBAPRO

NEW

G2

INCREDIBLY EASY
EASILY INCREDIBLE

DEEP DOWN YOU WANT THE BEST

EPAVELE DIN MAREA NEAGRĂ

ÎN CĂUTAREA UMBRELOR
ASCUNSE ÎN ADÂNCURI

Am avut ocazia să mă scufund la aproape toate epavele de pe litoralul românesc. Unele dintre ele mi-au oferit emoția de a fi printre primii oameni care au avut ocazia să le revadă după ce au dispărut sub valuri. Curiozitatea de a explora m-a făcut să intru adânc pe culoare întunecate, să deschid uși ce nu mai fuseseră deschise de zeci de ani, și să văd, de multe ori pentru prima dată, locuri și obiecte de mult uitate.

ARTICOL DE **VICTOR STĂNESCU**
FOTOGRAFII DIN **ARHIVA PERSONALĂ**

Foto: Alex Georgescu

Prima mea scufundare a fost în 1996, când, în Portul Tomis, o întâmplare mi l-a scos în cale pe Cosmin Brînzeanu. Atras fiind de echipamentul lui de scuba, pe care până atunci îl mai văzusem doar la televizor, în documentarele lui Jacques-Yves Cousteau, am intrat în vorbă cu el, și astfel mi-a devenit instructor în acea vacanță de vară.

Derulând un pic mai rapid firul poveștii, ajungem în 2008. În tot acest timp mă rezumasem la câteva scufundări ocazionale de la mal. Într-o zi am găsit din întâmplare, într-o librărie, cartea "Shadow Divers", scrisă de Robert Kurson, și, în noaptea următoare, nu am putut să adorm până nu am terminat-o. Acesta a fost imboldul care a transformat rămășițele unui hobby din adolescență în marea pasiune din prezent. Îndemnându-mă cu un coleg de serviciu, Sorin Constantinescu, ne-am cumpărat amândoi, în mai multe etape, echipamentul complet de scuba, și am petrecut aproape fiecare sfârșit de săptămână la mare, explorând toate locurile interesante la care puteam ajunge de pe mal.

Următorul moment important a fost 21 iunie 2009, ziua în care dintr-o întâmplare am descoperit Aquarius, centrul de scufundări de vis-a-vis de acvariul din Constanța. Am continuat să revenim acolo, pentru a ne încărca buteliile. De multe ori se întâmpla să îl vedem pe Harry Bakker, proprietarul Aquarius, cum se întorcea de la scufundările pe care le făcea la epave, în largul mării. Îl observam în timp ce descărca din mașină butelii duble, lanterne cu canistră, reel-uri, lifting-bag-uri, apoi își punea drysuit-ul la uscat la intrare. Tot acest echipament solid, dar plin de zgârieturi și de rugina epavelor, mă atrăgea – simțeam că mi-aș dori să văd cu ochii mei locurile prin care fusese utilizat.

YOU XIU, PRIMA SCUFUNDARE LA O EPAVĂ DIN MAREA NEAGRĂ

Pe 1 mai 2010 am îndrăznit să mă înscriu pentru prima dată la o scufundare organizată de Aquarius la You Xiu. Până în acel moment avusesem deja ocazia să mă scufund la câteva epave celebre din Egipt – Thistlegorm, Ulysses, Rosalie Moller, Carnatic, Giannis D și El Mina, dar întâia mea scufundare la o epavă din Marea Neagră a fost o experiență complet diferită de cele trăite în vacanțe. Pur și simplu găsisem ceea ce am citit în "Shadow Divers". În loc să înot fără griji în spatele unui ghid, printr-o apă limpede, plină de peștișori colorați, am avut parte de un briefing la prima oră a dimineții, în timpul căruia am încercat să memorez cât mai bine silueta epavei din desenele lui Harry. Sărind din barcă, am coborât pe linia ancorei, și am zărit destul de repede, prin apa tulbure, umbra castelului de comandă al lui You Xiu, care se ridică până la aproape 3 m adâncime. Pentru cine nu a avut ocazia să îl vadă, este o structură impresionantă, înaltă cât un bloc cu 4 etaje. Notițele din logbook îmi aduc aminte de nerăbdarea cu care l-am înconjurat, fascinat de toate detaliile pe care le ghiceam sub straturile groase de midii, în timp ce nu reușeam să îmi scot din minte îngrijorarea că va trebui să regăsesc la final parâma ancorei. Cu naivitatea lipsei de experiență, mă linișteam singur spunându-mi că în cel mai rău caz sunt lângă stabilopozi, nu în largul mării, unde aș fi putut să fiu dus departe de curent, dacă nu găsesc ancora. Prea puțin bănuiam atunci cât de periculoși pot fi de fapt stabilopozi.

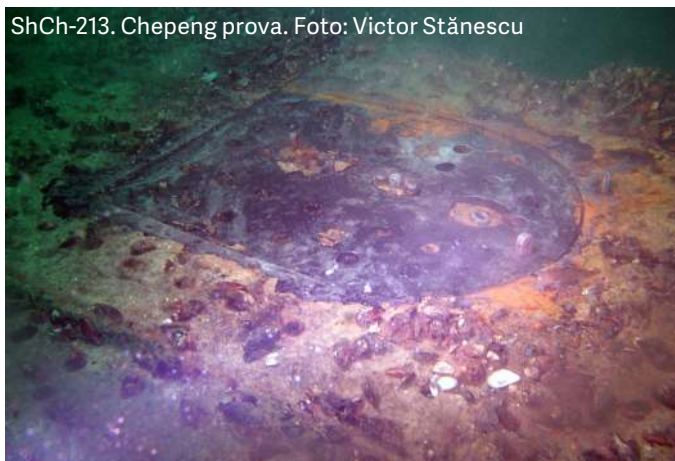
După cum probabil vă închipuiți, mi-am dorit o epavă și a doua zi, și astfel am ajuns la Paris, scufundată împreună cu You Xiu în acea furtună teribilă de pe 4 ianuarie 1995, lângă digul de nord al Portului Constanța. Îmi dorisem de

ShCh-213. Periscop atac. Foto: Victor Stănescu

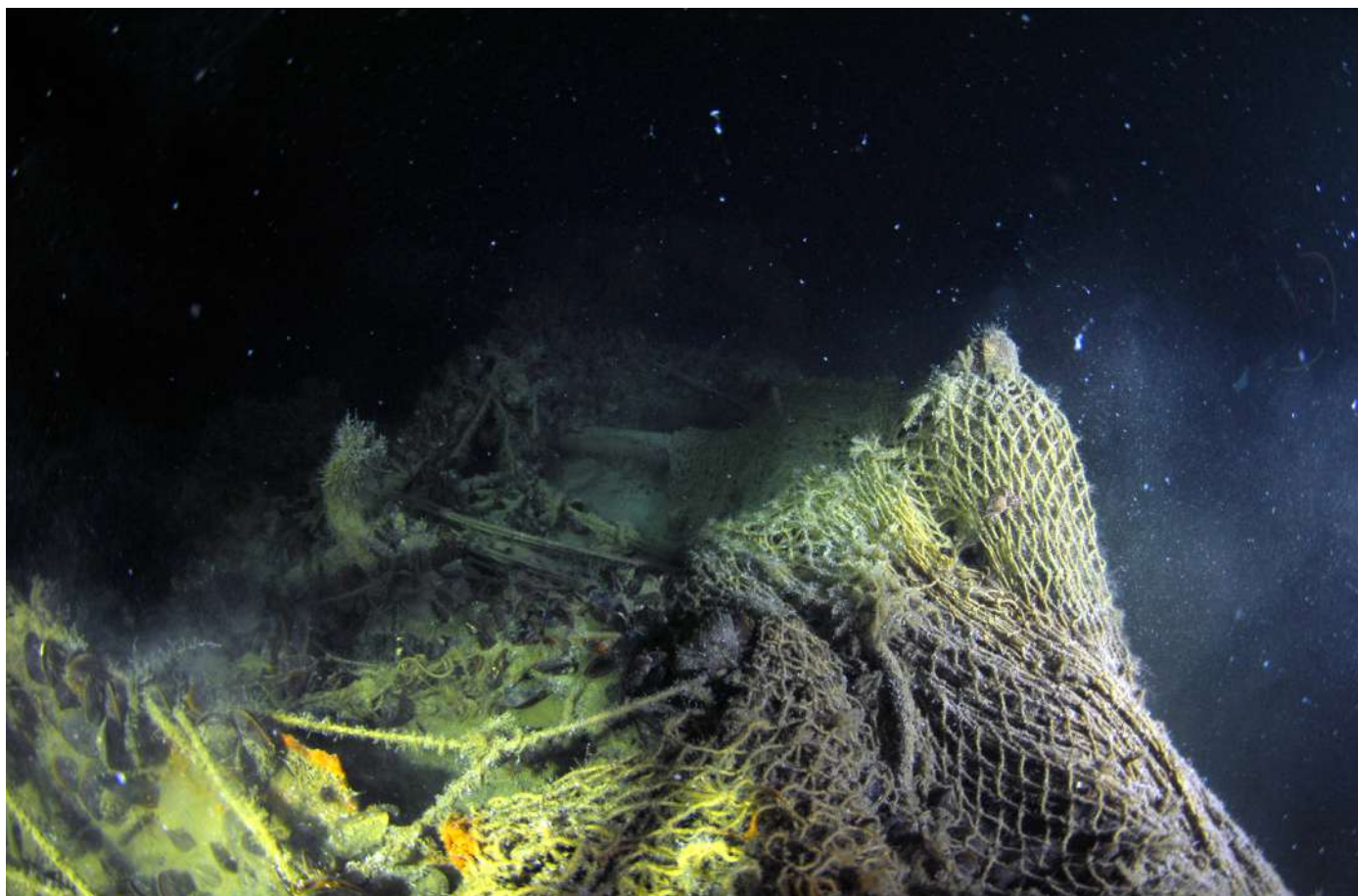
fapt să merg la Arkadia, despre care auzisem că seamănă cu Thistlegorm și Rosalie Moller, dar prognoza meteo, eternul dușman al scufundărilor din barcă, ne deturnase din drum. Fără să mă resemnez, am revenit și în a treia zi la Aquarius. Marea era pur și simplu ca o oglindă, fără nici o urmă de val pe suprafața ei. Eram în barcă doar eu, Harry și Florin Frăsineanu, și ne îndreptam aparent în direcția corectă – pe cât puteam eu să îmi dau seama. Nu știam pe atunci să recunosc geamandura terminalului petrolier de la Midia, așa că nu am avut nici cea mai mică bănuială că mă aștepta o surpriză. Am ajuns la poziția indicată de GPS, am aruncat ancora, și am început să mă echipez împreună cu Florin, când Harry, cu un rânjet pe față, ne-a întrerupt spunându-ne că suntem, de fapt, deasupra submarinului descoperit de el, submarin ce mai fusese văzut până în acel moment de doar alți șase scafandri. Ar fi vrut inițial să ne facă surpriza de a-i descoperi silueta în timp ce coboram, dar disciplina l-a împiedicat – nu a putut să treacă peste faptul că ne-am fi scufundat la 31 m adâncime, în timp ce planificasem o scufundare la doar 25 m adâncime. Un asemenea detaliu ar putea părea banal, dar este rigurozitatea pe care am avut ocazia să o observ timp de șapte ani, fără nici o excepție, și pe care am învățat să o aplic la rândul meu. Surpriza a fost și mai mare după ce am sărit în apă și am coborât sub termoclină. Apa era extrem de rece, avea doar 5 grade, dar era atât de limpede încât priveam uimit în jurul meu și nici nu mai simțeam frigul. Dacă nu aș fi filmat, probabil în timp aș fi început să cred că mi-am imaginat totul. Vizibilitatea depășea cei 58 m ai epavei, lucru dovedit de faptul că, furat de peisaj, la un moment dat ne-am separat, și am ajuns în prova submarinului. În acel moment am realizat că filmam de unul singur, m-am uitat în jur, și l-am văzut pe Florin un-

ShCh-213. Chepeng prova. Foto: Victor Stănescu

ShCh-213. Periscop atac. Foto: Victor Stănescu

deva lângă cârma orizontală din pupa. Am întâlnit de multe ori vizibilitate bună, dar condițiile senzaționale din acea zi nu le-am mai regăsit până acum.

Cele două scufundări făcute pe 3 mai 2010 la ShCh-213 – încă neidentificat pe atunci – reprezentau ceva la care nici măcar nu aș fi îndrăznit să visez cu trei ani mai devreme, când citisem pe nerăsuflăte "Shadow Divers", povestea descoperirii și identificării submarinului U-869.

Au urmat șapte ani în care am avut ocazia să mă scufund la aproape toate epavele de pe litoralul românesc. Unele dintre ele mi-au oferit emoția de a fi printre primii oameni care au avut ocazia să le revadă după ce au dispărut sub valuri. Curiozitatea de a explora m-a făcut să intru adânc pe culoare întunecate, să deschid uși ce nu mai fuseseră deschise de zeci de ani, și să văd, de multe ori pentru prima dată, locuri și obiecte de mult uitate.

CE PRESUPUNE ȘI CUM SE DESFĂȘOARĂ O SCUFUNDARE LA EPAVE?

În primul rând, pentru că Marea Neagră este capricioasă, va trebui să alegem cu atenție ziua destinată scufundării. Pentru a crește șansele de a face o scufundare în condiții cât mai plăcute, ar trebui să folosiți un website care arată prognoza vântului și a valurilor. Două astfel de site-uri sunt windguru.cz și poseidon.hcmr.gr. Cu cât vântul a bătat mai slab în zilele dinaintea scufundării, cu atât valurile vor fi mai mici, agitând și tulburând mai puțin apa. Deloc de neglijat, valuri mai mici înseamnă și că scade riscul de a avea rău de mare. Pe de altă parte, după zile cu vânt și valuri mai puternice, marea va avea nevoie de câteva zile pentru a se liniști și a permite sedimentelor să se depună, astfel încât nu este o idee prea bună să alegeți chiar prima zi liniștită.

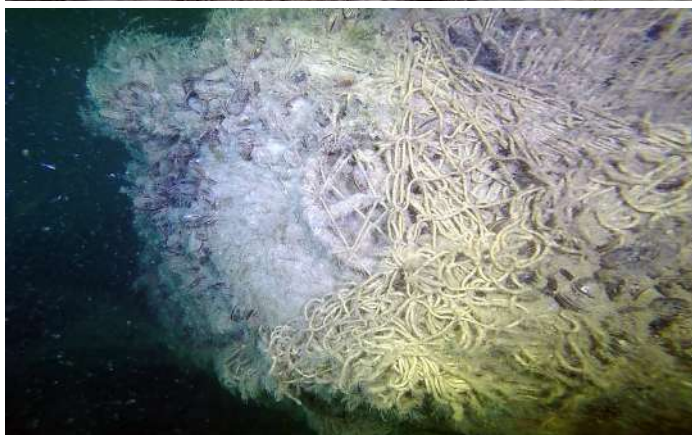
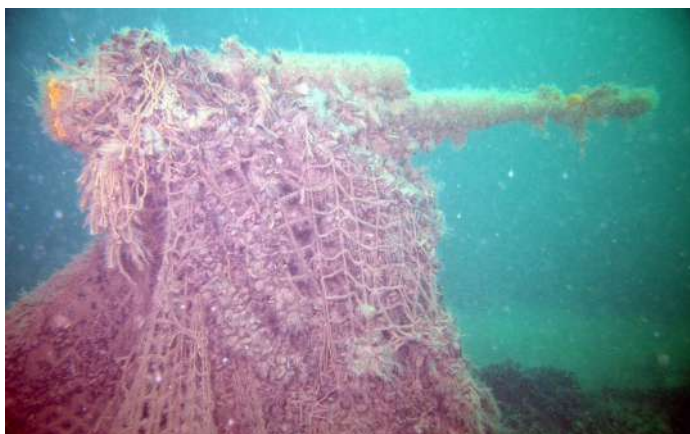
Ar fi ideal ca până în ziua aleasă să vă fi familiarizat cu epava, din informațiile disponibile pe internet. Cunoșcând povestea navei, detaliile ei constructive, istoria scufundării acesteia, precum și starea în care se află în prezent, vă va fi foarte ușor să vă orientați în timpul scufundării. Formulați în avans un plan – majoritatea epavelor sunt prea mari pentru a fi vizitate într-o singură scufundare. Dacă veți avea o idee clară despre traseul pe care îl veți urma și obiectivele la care doriți să ajungeți, scufundarea are mai multe șanse să reprezinte o experiență plăcută. Stabiliți aceste detalii împreună cu partenerul de scufundare.

Oricât de mult v-ați documentat în avans, ascultați cu atenție briefing-ul oferit înaintea scufundării. Vă veți reaminti ceea ce ați învățat despre epavă, și s-ar putea să pună în evidență detalii la care nu v-ați gândit.

COBORĂȚI SPRE EPAVĂ URMĂRIND OBLIGATORIU LINIA ANCOREI

După ce ați sărit în apă, este bine să vă prindeți cât mai repede de o parâma, în cazul în care curentul este prea puternic. Coborârea spre epavă se va face obligatoriu urmărind linia ancorei, altfel nu aveți nici o șansă să o găsiți. În afară de tradiționalul buddy-check, vă recomand să vă opriți la 5-6 m adâncime și să faceți o inspecție vizuală a partenerului, căutând eventuale bule ce ar putea scăpa pe undeva, sau componente ale echipamentului ce au fost afectate de saltul în apă și nu se mai află în poziția corectă. Un alt obicei recomandat este să vă opriți în dreptul ancorei, și să verificați cât de bine este ea prinsă de epavă, la începutul scufundării. Verificarea ancorei este extrem de importantă, fiind necesar să o puteți regăsi la final, ca să ieșiți tot pe lângă parâma ei.

Ultimul aspect important al scufundării îl reprezintă du-

Malyutka. Fotografii: Dragoș Popescu

rata, atât din perspectiva rezervei de gaz disponibile, cât și a eventualei obligații de decompresie. În primul rând, ar trebui să nu faceți scufundări cu decompresie fără a fi participat înainte la cursuri specializate. Cele 2-3 minute peste NDL pe care poate le-ați ignorat în ultima vacanță, aici sunt extrem de critice, pentru că dacă nu veți găsi linia ancorei și veți fi obligat să efectuați paliere de decompresie în derivă, fără nici un reper, chiar dacă aveți o flotabilitate perfectă sau poate atârnați de un SMB, tot veți fi dus de curent prea departe de barcă.

În ceea ce privește rezerva de gaz, lucrurile sunt un pic mai complicate din punct de vedere matematic. Pe scurt, regula recreațională a celor 50 de bari este arbitrară. S-ar putea ca această rezervă să fie exagerat de mare, sau, mai probabil, insuficientă. În realitate, aveți nevoie de suficient gaz în butelie încât să puteți să reveniți la ancora și să ieșiți la suprafață corect, în cazul cel mai defavorabil, în care împărțiți această rezervă cu un partener panicat, ce respiră accelerat.

EPAVELE DE LA MAREA NEAGRĂ...

Cel mai des vizitate sunt trei nave scufundate lângă digul de nord al Portului Constanța. Prima dintre ele, Sadu s-a scufundat în 1988, în timpul unei furtuni de iarnă, după ce s-a izbit de dig. Ea zace lângă dig, la o adâncime de 21 m, culcată pe o parte. O altă furtună puternică de iarnă a scufundat în 1995, în aceeași zi, alte două nave, You Xiu și Paris. You Xiu s-a scufundat exact lângă Sadu, distanța dintre ele fiind de doar un metru. Paris, cea mai mare epavă de pe

litoralul românesc (174m), s-a scufundat tot lângă dig, la un kilometru mai departe de celelalte două, la o adâncime de 22m. Toate trei sunt nave mari, moderne, ce oferă foarte multe posibilități interesante de penetrare.

Lista epavelor este completată de alte câteva nave comerciale. Vishva Shanti s-a scufundat în 1968, tot lângă digul de nord al Portului Constanța, într-o altă furtună de iarnă.

O mare parte din epavă a fost recuperată, sub apă rămânând doar prova, ce se află la o adâncime de 12 m.

Mitera Zafira este probabil epava aflată la cea mai mică adâncime (8m). Ea s-a scufundat în 1973. Datorită apropierii de suprafață, epava a suferit de pe urma furtunilor, fiind ruptă în bucăți dificil de recunoscut.

Maria Bacolitsa s-a scufundat în condiții neelucidate în 1980, la o adâncime de 43m, în dreptul stațiunii Olimp. Este o navă

mare, de 172m lungime, ruptă în două în urma scufundării.

Multi Trader este o mică navă cargo, scufundată în 2007 pe o vreme excelentă, probabil din cauza modului în care a fost încărcată. Ea se află la o adâncime de 36m, în dreptul stațiunii Cap Aurora.

Medy s-a scufundat în 2010, cel mai probabil tot datorită modului în care a fost așezată încărcătura, în dreptul Tulzei, la o adâncime de 36m, fiind cea mai recentă epavă de pe listă. La câteva zile după scufundare, pe această navă au murit doi scafandri echipați neadecvat, ce încercau să investigheze cauzele scufundării – un avertisment pentru cei care încearcă să patrundă în epave fără echipament și antrenament corespunzător.

"Concluzia celor povestite este că un scafandru bun nu este cel care scapă din tot felul de incidente, ci cel care știe să planifice scufundarea corect, astfel încât să evite accidentele."
VICTOR STĂNESCU

You Xiu. Fotografii: Alex Georgescu

Pentru amatorii de istorie, Marea Neagră ascunde și câteva epave din al doilea război mondial. Uniunea Sovietică a pierdut în apele noastre mai multe nave militare, dintre care în prezent au fost găsite trei. Submarinul ShCh-213, descoperit în 2008 în dreptul orașului Năvodari, la o adâncime de 32 m, este aproape intact, și vă permite să îi admirați tunul din prova, periscopele, precum și niște mici hublouri în interiorul cărora se mai poate vedea încă, în spatele geamului, vopseaua originală. În 2010 a fost descoperită și epava distrugătorului Moskva, în larg, la Eforie Nord, la o adâncime de 45 m. Deși adâncimea face ca o scufundare la Moskva să nu fie tocmai simplă, tunurile uriașe și lansatoarele de torpile de pe puntea acestuia răsplătesc pe deplin efortul. În 2015, a fost descoperit în largul Costineștiului un al doilea submarin, mai mic, din clasa Malyutka, la o adâncime de 37 m. Acesta nu a fost încă identificat, neexistând încă nici o dovadă concludentă care să confirme dacă acesta este M-34 sau M-58. Tot în timpul războiului s-a scufundat, în 1943, și nava germană de transport Arkadia, în urma unei greșeli de navigație ce a dus-o în interiorul unui câmp de mine. Aceasta se află destul de aproape de ShCh-213, la o adâncime de 31 m, puntea ridicându-se la 25 m adâncime. Nava, deși destul de deteriorată de trecerea timpului, oferă încă posibilități interesante de penetrare.

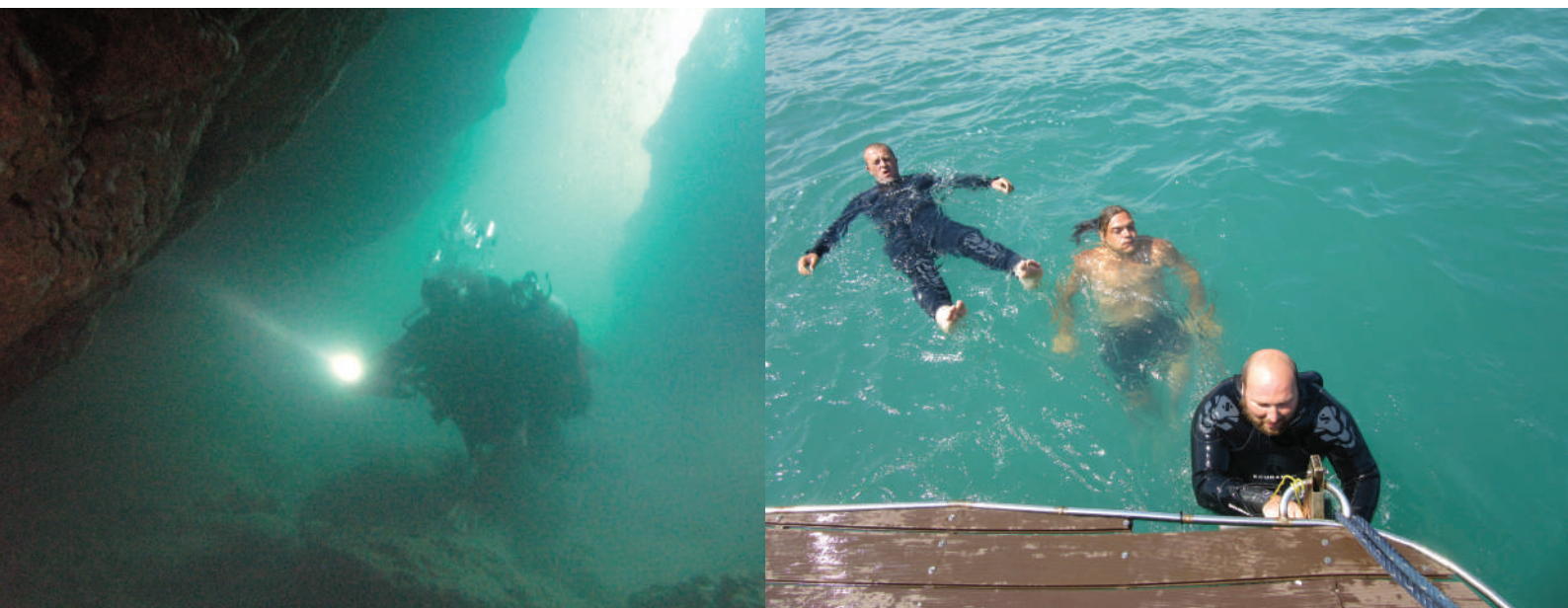
Am lăsat la urmă două epave cu identitate incertă respectiv necunoscută. Prima dintre ele este o veche navă de transport, având mai mult aspectul unui schooner. Ea se află la o adâncime de 45 m, în dreptul stațiunii Eforie Nord. Prima ipoteză lansată a fost că ea ar fi General Turner, despre care presa epocii a scris că s-ar fi scufundat la 45 de mile de Capul Caliacra. Silueta epavei nu seamănă însă cu Gen-

eral Turner. Teoria mea este că această navă este Sophie, care s-a scufundat conform arhivelor Lloyds în anul 1921, la 14 mile de Constanța. Silueta lui Sophie, așa cum a fost ea înregistrată într-un proces verbal, cu ocazia rechiziționării sale de către marina militară sovietică, seamănă foarte bine cu epava. Sunt necesare însă cercetări suplimentare pentru a confirma această ipoteză. Lângă Tuzla se afla o alta epavă, ce nu a fost identificată încă.

Am încercat să vorbesc aici strict despre epavele găsite, a caror poziție este cunoscută, și la care s-au făcut scufundări. Lista epavelor este însă deschisă, în largul coastelor noastre s-au scufundat de-a lungul timpului și alte nave, ce nu au fost încă găsite. Marea Neagră încă oferă celor ce își doresc să descopere lucruri noi, să pășească în necunoscut, ocazii pe care alte mări, mai vizitate, nu prea le mai pot oferi. ■

Maria Bacolitsa. Foto: Mihai Sava

PROIECTUL “RUTE TURISTICE SUBACVATICE CULTURALE ÎN VESTUL MĂRII NEGRE”

PROMOVEAZĂ TURISMUL SUBACVATIC

România și Bulgaria, colecțiile cu artefacte din muzeele din lungul coastei românești și bulgărești și urme ale vechilor cetăți antice. “Rute Turistice Subacvatice Culturale în Vestul Mării Negre” este primul proiect de acest din România, ne-a declarat Conf. Dr. Glicerie Caraivan (GeoEcoMar), managerul acestui proiect.

Obiectivul general al proiectului “Rute Turistice Subacvatice Culturale în Vestul Mării Negre” este promovarea competitivității turismului în regiunea Mării Negre de Vest și diversificarea ofertei turistice prin introducerea unui nou pachet turistic. Pe aceste rute turistice subacvatice putem admira epave, biodiversitatea ariilor protejate submerse în zona marină din

ARTICOL DE **VIOLETA BĂDOIU**

FOTOGRAFI: **RESPIRO UNDERWATER RESEARCH SOCIETY, SC ACTIVE TRAINING SRL- ROMANIA, DDD LTD ȘI INCD GEOECOMAR**

“Rute Turistice Subacvatice Culturale în Vestul Mării Negre” este un proiect finanțat de Uniunea Europeană din Fondul European Maritim și pentru Pescuit 2015, a cărui implementare a început din ianuarie 2017. Cum au fost puse bazele acestui proiect?

Background-ul acestui proiect este Proiectul “Herakles”: Patrimoniul arheologic submarin din partea de vest a Mării Negre (“HERAS” Submarine Archaeological Heritage of the Western Black Sea Shelf- MIS-ETC code: 578), proiect finanțat prin Programul de Cooperare Transfrontalieră România-Bulgaria, care a fost implementat în perioada 2007-2013, în valoare de 1,4 mil.euro.

În cadrul acestui proiect s-au

făcut investigații magnetometrice și cu sonarul lateral pentru realizarea unei baze de date, conform modelului UNESCO (vezi Convenția UNESCO pentru protejarea patrimoniului submers) la epavele de pe litoralul românesc și bulgăresc, considerate obiective de vizitare pentru practicanții de sporturi scuba diving.

În cele 16 luni cât durează implementarea, care sunt principalele obiective pe care v-ați propus să le atingeți?

Dacă vorbim despre obiective generale, trebuie să amintim: Promovarea competitivității turismului în regiunea Mării Negre de Vest și diversificarea ofertei turistice prin introducerea unui nou pachet turistic.

Ca obiective specifice ne propunem încurajarea diversificării furnizării de produse și servicii turistice culturale sustenabile europene, prin dezvoltarea unui produs turistic transnațional aferent patrimoniului cultural subacvatic al Mării Negre; îmbunătățirea, conservarea și promovarea patrimoniului cultural subacvatic din vestul Mării Negre; promovarea cooperării transnaționale între diverși stakeholderi din domeniul patrimoniului cultural subacvatic.

Toate aceste obiective trebuie să devină realitate. Altfel nu se ating indicatorii de realizare!

Din cine este format consorțiul care se ocupă de implementarea acestui proiect?

Consortiul este format din două institute de Cercetare-INCĐ GeoEcoMar România și IO-BAS-Institutul de Oceanologie din Varna. Bulgaria, două IMM-uri, Active Training Romania și DDD LTD din Bulgaria, și Muzeul Național de Istorie și Arheologie din Constanța.

Din cine este formată echipa?

Acesta este formată din cercetători ai celor două institute de cercetare, arheologi și reprezentanții celor două IMM-uri. Aș dori să o amintesc aici pe doamna Jenica Bujini (Institutul Național de Cercetare Dezvoltare pentru Geologie și Ecologie Marină România – GeoEcoMar) – coordonator tehnic, Ana Olteanu (GeoEcoMar) și pe domnia Cătălin Dobrinescu (Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța România – MINAC) – coordonator, Damian Dimov (DDD Ltd. Bulgaria), Preslav Peev (Institutul Oceanografic din Varna (IO-BAS) Bulgaria) – partener coordonator, Virgil Șerban Ionescu (Active Training SRL).

Cum apreciați colaborarea cu cele două instituții din Bulgaria?

Colaborarea cu partenerii bulgari este tradițională, INCĐ GeoEcoMar fiind partener cu IO BAS și în Proiectul "Heras", finanțat prin Programul de Cooperare Trans-

frontaliera RO-BG 2007-2013, în valoare 1,4 mil.euro.

Care sunt, la propriu, rutele turistice subacvatice culturale din vestul Mării Negre?

Rutele turistice propuse în proiect sunt: Ruta epavelor și a recifilor artificiali; Ruta "Vechi drumuri comerciale submerse" (situri și artefacte arheologice subacvatice); Ruta Patrimoniului Natural subacvatic; Ruta artefactelor submerse și expuse în muzee.

Ce pot să vadă doritorii în această zonă?

Epave, biodiversitatea ariilor protejate submerse în zona marină din România și Bulgaria, colecțiile cu artefacte din muzeele din lungul coastei românești și bulgărești și urme ale vechilor cetăți antice, de exemplu în România – Tomis, Callatis.

Care credeți că va fi viitorul acestui proiect după încheierea perioadei de implementare?

Rezultatul major al proiectului este crearea unui nou pachet turistic – "Rute Turistice Subacvatice Culturale în Vestul Mării Negre". Proiectul nu include și partea de marketing, aceasta urmând să fie următorul pas pe care să îl realizeze agențiile de turism interesate să introducă în oferta lor acest nou pachet turistic, în colaborare cu centrele de scuba diving din România și Bulgaria. ■

MIHAI SAVA:

“SĂ NAVIGHEZI KILOMETRI ÎNTREGI ÎNTR-O PEȘTERĂ ESTE O EXPERIENȚĂ SENZAȚIONALĂ”

”Scufundările reprezintă pentru mine o pasiune, existența mi-o câștig din domeniul IT. Dar divingul poate oferi câteva învățături bune care se aplică și în business sau în viața de zi cu zi. Încerc să aduc la suprafață, în viața de zi cu zi, liniștea profundă și focusul deplin pe care le experimentez când fac o scufundări la 100 m, de exemplu. Nu am reușit integral până acum, dar încă învăț”, așa se descrie în câteva cuvinte Mihai Sava, scafandru recreațional tehnic. Cea mai dificilă scufundare pe care făcut-o cu echipa a fost în Munții Apuseni, în peștera Izbulul Tăuzului. În 2017, s-au scufundat la 60 m, dar la anul își planifică să atingă 85 m.

ARTICOL DE **VIOLETA BĂDOIU**
FOTOGRAFII DE **MIHAI SAVA**

Când ați început scufundările recreaționale? Dar pe cele recreaționale tehnice?

Deși am început scufundările acum 6 ani, au început să-mi placă destul de repede peșterile și epavele “adânci”. Motivul este faptul că sunt mai puțin vizitate și necesită pregătire minuțioasă, echipament mai complex și, la finalul zilei, beneficiile sunt pe măsura efortului. Acum patru ani, am început scufundările tehnice deoarece doream să vizitez epavele de la adâncimi mari, ele fiind mai bine conservate.

Ce presupune să faci scufundări recreaționale tehnice? Ce echipament aveți la dispoziție pentru acest tip de scufundări?

În principiu, diferența între scufundările recreaționale și cele tehnice este existența unei plafon. Plafonul poate fi fizic (de exemplu tavanul în scufundări la epave, cu penetrare, în peșteri sau a oricărei alte structuri umplute cu apă sau obligativ (plafon de decompresie – o limită de adâncime la care ești obligat să stai până trece un anumit timp calculat). În situația în care plafonul există, este necesar echipament special și redundant pentru a micșora șansele unui accident fatal. Fiind echipament diferit față de cel recreațional, necesită pregătire și logistică specială.

În prezent folosesc un sistem cu circuit închis (Closed Circuit Rebreather – CCR) de la JJ-CCR. Avantajele principale ale unui rebreather sunt: poate fi de zeci de ori mai eficient decât circuitul deschis, deoarece recirculă gazul (filtrând dioxidul de carbon produs de corp și adăugând din când în când câte puțin oxigen, care este consumat de corp); durata unei scufundări poate fi de la 4 la 10 ore, cu o singură umplere a buteliilor și a filtrului de dioxid de carbon; se pot realiza scufundări mai adânci, rebreatherul va menține mereu cantitatea optimă de oxigen în raport cu celelalte gaze din amestec. Astfel se va obține o decompresie mult

MIHAI SAVA
are 35 de ani, locuiește
în București (originar
din Constanța).
Nivel de brevetare:
CCR (Closed Circuit
Rebreather)
Full Cave Diver
(IANTD), Normoxic
Trimix Diver (IANTD),
JJ-CCR Diver (IART).

mai eficientă față de circuitul deschis. Mai trebuie amintit aici confortul sporit – gazul este recirculat, încălzit și umidificat de propriul corp, dar și de reacțiile chimice din filtrul de dioxid de carbon; senzația de respirație este similară cu cea dintr-o seră. Total diferită de senzația de respirație pe circuit deschis, unde problema principală este gazul prea uscat. Un alt avantaj: nu scoate bule – am fost șocat la primele scufundări pe rebreather când mă loveam la propriu de viețuitoarele marine, pur și simplu nu se dădeau la o parte. Ele nemaifiind speriate de bule, unele se apropie până la atingere de tine. Și nu în ultimul rând, liniștea – tot datorită faptului că nu scoate bule, senzația este de liniște absolută într-o peșteră și sunetul fin al oceanului în ape deschise (de exemplu, se poate auzi peștele papagal cum roade cu ciocul din corali).

Toate scufundările le fac în costum uscat, datorită confortului termic sporit și a necesității unui al doilea compensator de flotabilitate. Când este apa foarte rece folosesc și subveșminte încălzite electric. Luminile pe care le utilizez sunt de tip “canistră” și le iau la fiecare scufundare. Sunt foarte utile pentru a semnaliza sub apă și bineînțeles pentru a

Cenote Vaca Ha

"Importanța echipei este foarte mare. Obiectivele trebuie să fie comune, mentalitatea similară. Scufundările tehnice sunt periculoase doar dacă scafandrul sau echipa are o atitudine periculoasă"
MIHAI SAVA

lumina. Puterea lor e de cel puțin câteva ori mai mare decât lanternele "de mână". Pentru scufundările în care am de parcurs distanțe lungi folosesc un scuter (DPV – diver propulsion vehicle).

La fel de importante sunt și echipamentele care asigură logistica gazelor. Majoritatea scufundărilor le fac cu trimix. Gazul mi-l amestec singur ori folosind un mixer electronic de gaze, care se află la centrul nostru din București, ori prin amestec de presiuni parțiale, folosind un booster de gaz.

Care vi s-a părut cea mai grea scufundare pe care ați făcut-o vreodată? De ce?

Cea mai dificilă scufundare pe care am făcut-o a fost în Munții Apuseni, în peștera Izbucul Tăuzului. Echipamentele trebuie cărate pe munte aproximativ o oră până la intrarea în peșteră. Apa este foarte rece și peștera este adâncă. Anul acesta ne-am oprit la 60 m, dar la anul planificăm să atingem 85 m. De asemenea, vizibilitatea în general este slabă și se poate trece de la vizibilitate bună la zero în 2 secunde, în peșteră existând un mâl fin depus peste tot. Orice mișcare greșită din labe poate ridica acest mâl.

Unde v-a plăcut cel mai mult să faceți scufundări?

Pe departe, cele mai frumoase scufundări au fost în Mexic. Până acum am văzut aproximativ 15 cenote. O cenotă este o groapă naturală, cauzată de prăbușirea tavanului unei peșteri, facilitând astfel accesul în sistemul de peșteri. Peninsula Yucatan este calcaroasă și, din acest motiv, este erodată masiv de apă, pe interior. Astfel s-au creat zeci de mii de kilometri de pasaje inundate, majoritatea neexplorate. În timpul ultimei Ere Glaciare acestea s-au uscat, favorizând formarea de stalagmite, stalagmite și coloane, formațiuni care există în mod normal doar în peșterile uscate. În urma Ere Glaciare nivelul mărilor a crescut și peșterile au devenit iar inundate. Facem destul de des traverse de 3-4 km în interiorul peșterilor, fiecare scufundare durând minim 3 ore. Să navighezi kilometri întregi într-o peșteră, unde peisajul provoacă un adevărat spectacol ochilor, este o experiență senzațională.

Ne-ați povestit că faceți parte dintr-o echipă care face scufundări recreaționale tehnice. Care sunt membrii acestei echipe?

"Respiro Underwater Research Society" înseamnă o echipă

de scafandri, arheologi, geologi și biologi marini. Organizația, al cărei președinte este Mircea Popa, are mai multe subechipe de scufundări. Eu fac parte din echipa care face scufundări tehnice pe rebreather. În această echipă de șase membri folosim ca echipament rebreatherul, aproape toți suntem din București și împărțim această pasiune pentru scufundări silent. Mai există câteva echipe care fac tot scufundări tehnice, dar pe circuit deschis. Din cauza echipamentului diferit este necesară această separare.

Ce ne puteți spune despre proiectele echipei din care faceți parte? Ce proiect special ați avut în 2017?

Ne-am implicat în proiectul de explorare a peșterilor din Munții Apuseni, început de echipa de scafandri exploratori finlandezi, aduși în țară de Adrian Peret. Scopul principal al proiectului este descoperirea legăturii între peșterile Coiba Mare (cea mai adâncă din România) și Izbucul Tăuzului. În fiecare an, proiectul adună din ce în ce mai mulți membri, din toate colțurile Europei.

Ce obiective vreți să mai atingeți? Sunt dificil de realizat?

Obiectivul principal constă în descoperirea, conservarea și promovarea patrimoniului submarin al României, incluzând epave și situri arheologice. Scopul nostru este, de asemenea, să trezim interesul publicului român asupra trecutului nostru, prin inițierea de proiecte menite să exploreze siturile arheologice importante din Marea Neagră și nu numai, înainte ca acestea să fie distruse sau pierdute pentru totdeauna.

Ne îndreptăm eforturile în primul rând către identificarea și

explorarea acestor situri și apoi către înființarea unui muzeu de arheologie marină unde toate acestea să poată fi cunoscute de publicul larg. Deși obiectivele sunt dificile, logistica

este complicată și este necesar un aport financiar considerabil, eforturile tuturor acestor oameni sperăm să ne ajute să ne atingem scopurile.

Ați făcut scufundări și la Marea Neagră, la epave? Ce epave ați vizitat?

Facem constant scufundări la epavele din Marea Neagră. Printre cele mai interesante enumăr Maria Bacolitsa, distrugătorul Moskva, submarinele M-class și SC-213, Arkadia, Paris și You Xiu.

S-au descoperit mai multe epave, cele mai notabile fiind Moskva (distrugător rusesc), și Maria Bacolitsa, la o adâncime de 44 m, - cea mai mare epavă de pe coasta românească a Mării Negre, pupa fiind descoperită de noi în anul 2016, într-o stare buna de conservare, având cabina de punte completă.

Ai făcut scufundări și la Marea Rosie, în Egipt. Până la ce adâncime ați ajuns? Ați descoperit vreo epavă în Marea Roșie?

Marea Roșie oferă oportunități de scufundare pentru toate nivelurile de brevetare. În ultimul an majoritatea scufundărilor au fost sub 80 metri, vizitând diverse epave adânci. Până acum am ajuns la 112 m. Sunt două epave care îmi plac în mod deosebit, datorită dificultății și logisticii complexe: Gulf Fleet no.31 (în Shaabruhr Umm Qammar) – adâncime 102 m și Maidan (lângă Rocky Island, St. John's) – adâncime de la 80 m la 120 m. ■

"Nivelul de siguranță a scufundărilor tehnice este, după părerea mea, superior scufundărilor cu o singură butelie. Toate echipamentele astea scumpe sunt folosite sub apă și într-o zi se vor strica, este inevitabil. De aceea redundanța este așa importantă în scufundările tehnice." –

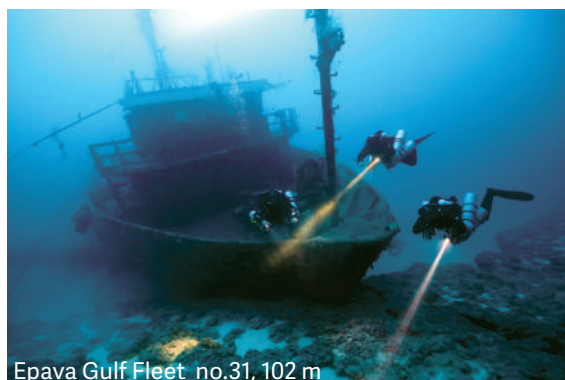
MIHAI SAVA

Cenote Jailhouse

Cenote Chan Hol. Mihai Sava, în mijlocul imaginii

Epava Gulf Fleet no.31, 102 m

Cenote Chan Hol

Grand Cenote

RESPIRO SOCIETY
UNDERWATER RESEARCH

SERGIU ȘERBAN:

“EROII MEI SUNT TOȚI CEI CU CARE AM CRESCUT ÎN FREEDIVING”

Sergiu Dragoș Șerban este antreprenor de meserie, are 44 ani și, din 2005 și până în 2006, a parcurs toate etapele de certificare AIDA, devenind primul instructor de freediving AIDA din România. “Hobby-urile mele sunt toate legate de apă, în diferite stări de agregare: freediving, vânătoare subacvatică, scuba diving, triatlon, ski”. Așa se prezintă Sergiu Șerban, președintele Freediving România și membru fondator al AIDA România.

ARTICOL DE **VIOLETA BĂDOIU**
FOTOGRAFII DIN **ARHIVA PERSONALĂ**

Care sunt primele amintiri legate de relația specială pe care o aveți cu apa?

Primele amintiri legate de relația mea cu apa sunt din primii ani de viață, când, pe la 4 ani, am stricat primul ceas deșteptător din casă. L-am băgat sub apă, în cadă, pentru a vedea cât îmi pot ține respirația. Din fericire, am avut părinți înțelegători și curând am primit prima mască de scufundări, rusească, cam singurul model disponibil în anii '70, cu un geam de sticlă imens și un cauciuc foarte moale și puternic mirositor! L-am pierdut geamul de sticlă și colierul de prindere când am sarit de pe epava la Costinești, unde „exploram” marea și epava în căutare de comori.

Ce ați practicat mai întâi scuba diving sau freediving?

Freediving-ul l-am practicat de mic, deși nu într-o formă bine structurată. Însă întotdeauna aveam la mine o pereche de labe, mască și snorkel, când mergeam la mare, în anii adolescenței și studenției. Scuba diving-ul l-am descoperit mai târziu, începând cu 2002, când am dedicat o mare parte din timp și resurse acestui hobby nou. Am avut și norocul să locuiesc în Turcia o perioadă și să fac parte dintr-un club de scuba diving – “Ocak Balik”. Așa am ajuns să am certificări NAUI și PADI și peste 300 de scufundări. Oarecum suprinzător, scuba diving-ul m-a făcut să revin la freediving, de această dată într-o formă organizată. Din 2005 și până în 2006, am parcurs toate etapele de certificare AIDA, devenind primul instructor de freediving AIDA din România. În ultimii zece ani am ales aproape exclusiv freediving-ul, deși, recunosc în continuare că sunt situații unde scuba diving-ul este alegerea potrivită.

Ce echipament purtați când ați început să faceți freediving? Cum a evoluat tehnologia în acest domeniu de atunci și până astăzi?

Primul echipament a fost rusesc, dintr-un cauciuc foarte amar, cu siguranță, cei din generația noastră își amintesc! Echipamentul de atunci nu avea nimic în comun cu nevoile noastre pentru freediving, cum ar fi un volum mic al măștii ori labe cu profil lung. Foloseam pur și simplu ce era disponibil. Tehnologia a avansat evident și acum avem la dispoziție echipament cu design special pentru freediving, de bazin, de adâncime, vânătoare subacvatică, etc.

Primele concursuri, 2006

Freediving România (fondatori: Șerban Sergiu, Bogdan Mitoc, Traian Văduva, Mihai Vigariu, Adrian Lica)

Cu echipa Freediving România și Pelizzari

Campionatul Mondial pe echipe, 2012

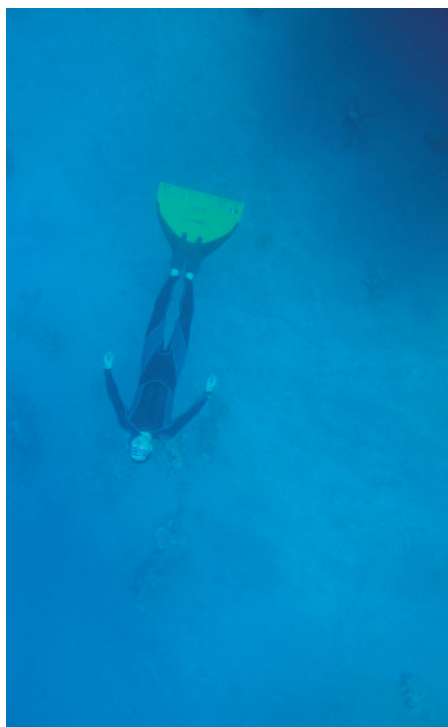

Freediving România la Blue Hole

Probabil, datorită creșterii spectaculoase din ultimii ani, a numărului de practicanți de freediving la nivel mondial, producătorii mari de echipamente subacvatice au scos linii dedicate pentru freediving, cu prețuri pentru toți.

Care este cea mai mare performanță personală, pe care ați înregistrat-o în freediving?

În primii ani de freediving competitiv (2006-2012), fiind și singurul român participant la diferite competiții internaționale de freediving, mi-a fost ușor să stabilesc câteva recorduri naționale! Toate au căzut între timp, când freediving-ul competitiv a atras mai mulți practicanți în România, o bună parte din ei fiindu-mi foști studenți la cursurile de freediving AIDA. Deși nu mai am un interes direct în freediving-ul competitiv, există în continuare atracția spre recorduri de adâncime și probabil că voi încerca în continuare să ajung cât mai jos. În acest moment,

"Freedivingul este un sport extrem, dacă vrei să cauți extremele fără să ai cunoștințele necesare, altfel, este un sport pe care deja mulți îl practică de o viață și au îmbătrânit frumos"

SERGIU ȘERBAN

recordul personal este de 60.7 m în CWT (constant weight – greutate constantă) folosind un monofin.

Sunteți președintele Freediving România și membru fondator al AIDA România. V-ați implicat foarte mult în popularizarea freediving-ului la noi în țară. Cât de receptivi au fost oamenii la acest sport?

După ce am revenit în țară, în 2008, am început să popularizez freediving-ul și să încerc să formez o comunitate care deja exista, incipient, în mediul online. După primele cursuri de freediving, organizate în România, am format un grup și împreună am pus bazele primei asociații de profil din România, Asociația România pentru Dezvoltarea Apneei (ARDA) - pe scurt, Freediving România. Cu entuziasmul de început, am reușit să organizăm câteva evenimente anuale și să creștem numărul practicanților, în special, al celor care practică freediving-ul recreativ și, într-o oarecare măsură, cel competitiv. Freediving-ul este un sport de nișă, puțin cunoscut și practicat în România.

Primul concurs de apnee, în Ungaria, 2005

Primul computer de freediving, Liquivision F1

În ultimii ani, însă, a cunoscut același trend ascendent, cu tot mai mulți practicanți și, din fericire, și cu mai mulți instructori de freediving, certificați de AIDA și Apnea Academy (AA).

Care sunt cele mai importante competiții naționale și internaționale în freediving?

În România am încercat să organizăm un campionat național de freediving de bazin, în ultimii patru ani, și, în mare parte, ne-a reușit. Intenția este să continuăm cu cel puțin un concurs acreditat AIDA la nivel național pentru probele de bazin și dacă va exista interes și pentru probele de adâncime. Trebuie spus totuși că în România nu există încă un interes substanțial pentru freediving-ul competitiv, de aceea este și foarte dificil de organizat un concurs cu un număr relativ mic de sportivi. La nivel internațional, cele mai cunoscute concursuri sunt sub egida AIDA, cu campionate mondiale pentru probele de bazin și adâncime, atât la individual, cât și pe echipe naționale. La câteva ediții am participat și eu atât

individual, cât și cu echipa României. În ultima perioadă, avem și sportivi români cu rezultate de nivel mondial, în special, Adrian Sandu la băieți și Adriana Bantu la fete.

În ce fel au evoluat performanțele și nivelul competițiilor în freediving, de când ați început să practicați freediving-ul?

Performanțele au crescut substanțial în freediving-ul competitiv, în ultimii 10 ani. Explicația este simplă - cu un număr tot mai mare de sportivi, s-au dezvoltat metode noi de antrenament și echipamentul a fost îmbunătățit. O mică parte din sportivii de top, la nivel internațional, pot trăi doar din freediving, printr-o combinație de sponsorizări, premii, cursuri și seminarii de freediving. Toate acestea au dus la o creștere substanțială a recordurilor mondiale, de exemplu, la proba de distanță în bazin cu monofin de la 200 m, acum 10 ani, s-a ajuns, anul trecut, la 300 m (6 lungimi de bazin olimpic!).

Este freediving-ul un sport extrem?

Da, este considerat un sport extrem doar de către cei care nu îl cunosc. Există un anumit risc dacă îți forțezi și depășești limitele, lucru foarte dificil de făcut, în mod conștient, deoarece suntem dotați cu un simț de conservare foarte puternic! În plus, freediving-ul se bazează foarte mult pe mental și, într-o oarecare măsură, pe capacitățile fizice. Oricine poate să ajungă, în doar câteva zile, cu pregătire adecvată, și implicit cu depășirea unor bariere mentale, să își țină respirația sub apă minute bune. Nu este o afirmație hazardată, ci una bazată pe experiență și pe un număr destul de mare de studenți la cursurile de freediving.

Freediving-ul, ca orice disciplină, are și ea "eroii" ei. Care sunt personalitățile care vă inspiră și vă motivează?

Eroii mei sunt toți cei cu care am crescut în freediving, toți sunt în continuare activi și am avut plăcerea să-i cunosc personal la diferite competiții sau stagii de pregătire. În special, Herbert Nitsch, cel care deține, în continuare, recordul absolut de adâncime (214 m) și Wiliam Truebridge (deține recordurile mondiale la adâncime neasistată - 102 m și la imersie liberă - 124 m), dar și nume mai puțin cunoscute, cum ar fi Eric Fattah, fost campion mondial de adâncime și un mare inovator și inventator.

DIVE SAFARI MALDIVE

Insulele Maldive reprezintă una dintre destinațiile de scufundări, care mulțumește orice scafandru recreațional, oferind atât plăcerea scufundărilor printre peștii colorați de recif, cât și întâlniri spectaculoase cu manta ray, eagle ray, mobula, rechini, delfini, bancuri de barracuda, broaște țestoase, pisici de mare și multe altele.

ARTICOL DE **DRAGOȘ POPESCU**
FOTOGRAFII DE **DRAGOȘ POPESCU**

După o primă incursiune în Maldive în 2016, am revenit la începutul lui 2017 pentru un "dive safari" de 10 zile în zona centrală și de sud a arhipelagului Insulelor Maldive, cu scufundări dedicate în special întâlnirii rechinilor.

Plăcuta experiență începe încă de la aterizarea în Maldive, unde ești întâmpinat de reprezentanții bărcii și, după transferul rapid către hotelul plutitor, începi să te bucuri cu adevărat de vacanță. Cazarea pe aceste bărci

oferă și celui mai pretențios invitat tot confortul oferit de alternativa terestră, iar mâncarea nu este cu nimic mai prejos decât cea oferită de un hotel tradițional. Spațiile de relaxare sunt generoase atât în interior, cât și în exterior, puntea superioară fiind amenajată special pentru iubitorii băilor de soare.

Scufundările se fac de pe o barcă satelit, numită "dive dhoni", unde fiecare scafandru are spațiul personal rezervat pentru echipament. Dedicat scufundărilor, dive dhoni-ul este complet echipat pentru încărcarea buteliilor scuba cu aer sau nitrox și oferă posibilitatea spălării echipamentelor cu apă dulce după fiecare scufundare.

Echipajul este mereu zâmbitor și dornic să asiste scufandrii, făcând atât echiparea, cât și intrarea sau ieșirea din apă mai ușoare. La finalul scufundării, te poți relaxa la soare pe puntea superioară, drumul către barca-hotel fiind astfel mai plăcut.

Scufundările sunt conduse de ghizi de scufundare care se asigură că urmăm traseul planificat și prezentat înaintea fiecărei scufundări, curenții destul de puternici făcând uneori dificil acest lucru. În general, adâncimile la care te scufunzi depășesc 25 m și trebuie să gestionezi cu chibzuință resursele de aer sau energie. Scufundările "in blue" sau scufundările de mare adâncime nu sunt pentru scufandrii începători, experiența recomandată pentru acest tip de scufundări fiind: nivel de brevetare minim AOWD cu brevetare deep & nitrox și cel puțin 100 de scufundări logate.

După prima scufundare de tip check dive (scufundarea de test), începe aventura. Pe măsură ce coborâm în adâncuri ne sunt dezvăluite minunății greu de imaginat. Sute de specii de vietăți marine ne încântă privirea, iar relieful variază de la formațiuni stâncoase, acoperite de corali, la pereți verticali cu nișe, trepte de nivel, arcade și tuneluri în care întâlnești o diversitate de floră și faună marine. O explozie de culoare în adâncul oceanului se dezvăluie în fața ochilor noștri și nu prididim să facem poze fiecărui subiect, care ne atrage atenția. Coborând mai adânc, spre baza stâncilor, la o adâncime de 30-35 m, găsim dormind pe nisipul fin, câțiva rechini, dar, zgomotoși, cum suntem îi speriem.

AGĂȚAȚI ÎN CÂRLIGE, AȘTEPTĂM CU ÎNFRIGURARE APARIȚIA RECHINILOR

Parte dintre scufundările incluse în acest program au fost dedicate întâlnirii cu rechini. După o coborâre directă la adâncimea de 35-36 m, ne alinăm pe buza "prăpastiei" ce pare fără fund. Agățați în cârlige (reef hook) pentru a nu fi purtați de curenți, așteptăm cu înfrigurare apariția fioroaselor creaturi. Pentru cei care întâlnesc rechini pentru prima dată, sentimentul de teamă, născut din povestirile media, dispare complet la apariția primelor exemplare mai mici sau mai mari. Îi urmărim trecând prin fața noastră la o distanță de cel mult 2-3 m și constatăm că sunt la fel de curioși ca și noi. Declanșatorul aparatului foto

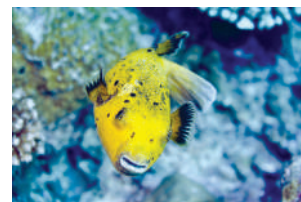

"Intenționez să revin an de an în Insulele Maldive, să mă las vrăjit de grația unei manta ray sau de grandioarea rechinului balenă (whale shark), să privesc «fioroșii» rechini white tip, silver tip black tip sau hammerhead și să fotografiez caracatițe, broaște țestoase, pești colorați sau bancuri de barracuda și batfish"

DRAGOȘ POPESCU

Dragoș Popescu (primul din stânga imaginii)

se aude precum o mitralieră rusească, autofocus-ul nu face față schimbărilor de decor, provocate de numărul mare al "coltoșilor". Privim fascinați aceste creaturi și uităm de trecerea timpului... Dintr-o dată, se aude cum sună alarma computerului de scufundare, timpul de fund se apropie de final și e momentul să urcăm. În drumul către suprafață privim diversele specii de pești sau broaște țestoase întâlnite în cale și, dacă suntem purtați de curent către recif, petrecem timpul alocat opririi de siguranță (safety stop), admirând varietatea și abundența florei și faunei. Scufundarea se încheie odată cu ieșirea la suprafață și semnalizarea poziției noastre pentru a fi recuperați în apă, independent de grup, până la

Sistemul buddy este esențial la scufundările în Maldive, cei doi parteneri de scufundare putând să rămână în apă, independent de grup, până la

atingerea limitei de 50 de bari și fără să depășească un timp de scufundare de 60 de minute.

Am profitat de această regulă și am petrecut 60 de minute, la o adâncime de 19 metri, admirând, filmând și fotografiind grațioasele manta ray, într-un dans continuu, ce părea regizat de natura. Atunci când alarma computerului de scufundare ne-a avertizat că e momentul să ne luăm la revedere de la protagoniștii baletului acvatic, am urcat încet, privind cum ne îndepărtăm de "trupa manta rays" ce își continua reprezentația în așteptarea altor scufundaci.

Scufundările de noapte impresionează prin varietatea faunei marine nocturne, a vizibilității reduse doar la punctul luminos al lanternei, în care apare un rechin sau o pisică de mare, un pește gigant sau o caracatiță. Încercăm să nu deranjăm țestoasele care dorm ascunse printre stânci și ne bucurăm de reprezentația oferită de rechinii nurse shark. Precum animalele de companie și total diferit de celalalte specii de rechin, aceștia înoată printre scafandri, trecând la doar câțiva centimetri de noi și căutând parcă prin dansul lor să atragă atenția vizitatorilor.

Zilele trec, se apropie sfârșitul sejurului nostru pe barcă. În ultima seară facem un rezumat și numărăm 26 de scufundări și peste 700 de km parcurși la bordul bărcii-hotel. Am întâlnit cinci specii de rechin, trei de morena, manta ray, mobula, stingray, delfini, broaște țestoase și nenumărate specii de pești și nevertebrate. ■

Vizitează scubamall.ro pentru cele mai bune preturi la echipamente de scufundare!

SCUBAMALL

TOM ALBERELLI: “DIVE TO ENJOY, NOT TO DESTROY!”

Tom Alberelli locuiește în România de doi ani și este Course Director PADI (Professional Association of Diving Instructors). El are la activ peste 10.000 de scufundări și a certificat peste 1.000 de scafandri PADI, dintre care, mai mult de 130 au obținut certificări la nivel profesionist, în diverse specialități, precum divemasteri sau instructori de scufundări. PADI este cea mai mare agenție de pregătire și certificare în domeniul scufundărilor recreative, având peste 1 milion de membri activi. De-a lungul celor 23 de ani în domeniu, Tom Alberelli a lucrat în 14 țări, precum Insulele Cayman, Martinica, Hondouras, Malta, Egipt, Iordania sau Israel. El ne-a mărturisit: “Călătoriile m-au învățat să fiu un elev al vieții.” Cea mai mare bucurie a lui este atunci când îi învață pe copii să facă scufundări sau când participă la acțiuni de curățare și ecologizare a apelor. El este un susținător al ideii: “One dive, one pice of garbage” (“Nici o scufundare fără să colectezi o bucată de gunoi din apă”).

ARTICOL DE **RUXANDRA NICOLAE**
FOTOGRAFII DIN **ARHIVA PERSONALĂ**

Născut în Ottawa, Canada, Tom Alberelli provine dintr-o familie numeroasă, cu origini italiene, franceze și românești (bunica lui este româncă). Încă de mic era atras de mare și găsea în acea lume liniște, relaxare și cum spune chiar el: “Tot ce iubesc este sub apă”. Până și pe soția lui a cunoscut-o tot sub apă, fiind ghid într-o excursie de scufundări la care a participat și ea. La vârsta de 6 ani, învățătoarea era nemulțumită că nu era atent la ore și deranja cursurile, însă, atunci când răsfoia cărți despre mare, se liniștea. Îi plăceau mult cărțile scrise de Jules Verne și Jacques-Yves Cousteau. În liceu a completat un chestionar profesional, potrivit căruia meseria lui Tom Alberelli trebuia să fie aceea de “park ranger” (“ghid al frumuseților naturale”, așa cum îi place lui să spună). În prezent, el este într-adevăr un “park ranger”, doar că este unul care îi ajută pe oameni să descopere frumusețile de sub apă.

Din punct de vedere cronologic, debutul în scufundări l-a făcut în 1990, când a obținut certificarea PADI Open Water. A ales să fie certificat de PADI pentru că rezona foarte mult cu valorile lor, a crescut împreună cu ei, susținând dezvoltarea lor în Canada și apoi la nivel mondial. Pentru Tom Alberelli “PADI” a făcut pentru scufundări ce a făcut Pele pentru fotbal, sau Nadia Comăneci pentru gimnastică. A revoluționat lumea scufundărilor, făcând-o accesibilă oamenilor prin educație.

În toamna anului 1994, după ce a terminat Colegiul pentru a deveni

De la stânga la dreapta:
Tom Alberelli, Relu Poalelungi, Cristian Panait, Ștefan Opreanu

FORUMUL PADI ÎN ROMÂNIA

Tom Alberelli a participat în acest an la un eveniment important din domeniul scufundărilor, al II-lea forum PADI organizat la noi în țară. Au fost prezenți în număr mare scafandri profesioniști și reprezentanți ai centrelor de scuba diving din România. Invitat special a fost directorul regional PADI, Michal Kosut, tot el fiind și cel care a evaluat și brevetat primii 6 instructori certificați PADI în România. În cadrul acestei întâlniri s-a discutat despre noile standarde, up-date-uri, a fost practică o introducere formală a PADI în România. Alberelli a fost foarte impresionat de numărul mare de participanți, pe care îl consideră un semn bun pentru scufundările din România.

polițist, s-a decis să călătorească pentru un an (care s-a transformat în 23) și a aplicat pentru un job ca instructor de scufundări în insula Martinica. Acolo a devenit instructor de scufundări la Club Med și l-a cunoscut pe Jean Pierre Gabis, cel care i-a devenit mentor. De la el a învățat că "reciful are propriul său mod de comunicare, propria sa viață și trebuie respectat", și de atunci transmite acest mesaj tuturor scafandrilor.

„FIECARE SCUFUNDARE ARE SAVOAREA EI”

Întrebat care sunt destinațiile preferate, Alberelli ne-a spus că este greu să le compare. "Fiecare scufundare are savoarea ei, unele locuri au mai mulți pești, altele au corali, altele epave. Ceea ce îmi place cel mai mult la scufundări, sunt oamenii" ne-a declarat.

Saint Lawrence Seaway (Canalul Sfântul Laurențiu), zona în care a învățat să facă scufundări și care l-a impresionat foarte mult, oferă condiții pentru cele mai bune scufundări la epave, din lume.

Un alt loc care a rămas aproape de sufletul lui este Honduras, insula Utila, care este recunoscută pentru rechini balenă. Aici a petrecut doi ani și a învățat de la localnici să asculte și să înțeleagă lumea subacvatică.

Ne-a povestit și despre Cuba cu mult entuziasm în voce spunând că "este cel mai frumos recif din câte a văzut". Acest lucru se datorează și faptului că este monitorizat și protejat de stat prin

legi care vin în sprijinul recifului. A avut oportunitatea să facă scufundări în aceste zone, împreună cu localnici și a rămas impresionat de minunile pe care le vedea: corali negri, rechini taur (bull sharks), grupuri de homari și pisici de mare, recifuri intacte și peisaje superbe, care nu puteau fi descrise în cuvinte.

Pe lista locurilor memorabile în care a făcut scufundări se află și România, unde a rămas uimit de populația de căluți de mare. În Honduras a făcut scufundări timp de doi ani și nu a văzut decât un singur căluț de mare; la fel și în Marea Roșie. În Marea Neagră însă, a avut ocazia să vadă 12 caluți de mare în timpul unei singure scufundări.

Tom Alberelli este pasionat și de scufundările tehnice și îi place foarte mult să facă scufundări sub gheață (ice diving). Canada îi oferă un mediu propice pentru acest tip de scufundări și acolo s-a experimentat în această specializare. Are în plan ca anul viitor să facă scufundări sub gheață și în lacurile din România.

„LUAȚI CU VOI DOAR AMINTIRILE SCUFUNDĂRII”

Pentru Tom Alberelli este foarte importantă protejarea florei și faunei subacvatice și militează pentru educarea scafandrilor în acest sens. A subliniat cât de bine conservată este zona de recif din Cuba datorită faptului că turiștii nu au voie să ia cu ei nici un suvenir natural din apă sau de pe plajă. "Luați cu voi doar amintirile scufundării și nimic

altceva!", este sfatul lui. Pentru că "fiecare scoică, chiar dacă este desfăcută și aparent, lipsită de viață, poate fi casă pentru pești mai mici. Dacă fiecare turist ar lua o sticlă cu nisip, o bucată de coral, o cochilie de scoică, în câțiva ani, având în vedere fluxul tot mai mare de turiști, flora și fauna vor fi iremediabil afectate. Practic, nu ar mai fi nimic de văzut pentru generațiile viitoare", a spus Tom Alberelli. Pentru a putea responsabiliza fiecare pasionat de scufundări ne-a oferit un mic pont prin care putem contribui fiecare la curățarea mărilor și oceanelor: "Nici o scufundare, fără să colectezi o bucată de gunoi din apă". Prin puterea exemplului, învață scafandrii și instructorii să ia cu ei la fiecare scufundare câte un ambalaj, o sticlă de plastic sau orice alt material dăunător vieții subacvatice. În Iordania, în urma unei scufundări, a strâns cu saci de gunoi și a rămas surprins de reacția pasivă a scafandrilor locali, care considerau că aceste acțiuni de ecologizare nu intră în atribuțiile lor. De fiecare dată când a fost întrebat de ce face acest lucru, Tom Alberelli a avut același răspuns: "O fac pentru binele planetei!".

În România a fost promotorul acțiunilor de curățare și ecologizare, în Tulcea, în bazinul lacului Ciuperca, dar și aproape de Tulcea, în comuna Greci, în bazinul lacului Iacobdeal. Mai are în plan și alte acțiuni de acest gen și ne-a spus că ar fi fericit dacă ar reuși să organizeze cel puțin două acțiuni de ecologizare pe an.

Anul acesta România a înregistrat trei premiere în domeniul scufundărilor recreative PADI, realizate cu sprijinul lui Tom Alberelli: primul PADI 5 Star IDC Dive Center, brevetarea primilor 6 instructori PADI în România și certificarea pe teritoriul României a primei femei instructor de scufundări. "Atunci când pregătesc un scafandru nu îl învăț doar tainele scufundărilor, îl învăț să fie și în siguranță. Nu centrul de scufundări este important, ci instructorul care te învață. Pentru a fi un bun instructor de scufundări trebuie să ai pasiune pentru scufundări, pentru predare, dar și pentru oameni", este de părere acesta.

Tom Alberelli este în prezent singurul Course Director PADI din România și lucrează la înființarea celui de-al doilea PADI 5 Star IDC Dive Center, ceea ce oferă posibilitatea scafandrilor interesați să devină instructori, să o poată face acum și pe teritoriul țării noastre. Alberelli dorește să dezvolte PADI în România așa cum în anii '90 a participat la dezvoltarea PADI în Canada și încurajează prezența mai mare a femeilor și copiilor în acest sport.

"SCUFUNDĂRILE ÎN ROMÂNIA – O PIAȚĂ CU UN POTENȚIAL ENORM"

Pentru Tom Alberelli este foarte importantă alegerea partenerilor. Întotdeauna este atent ca împreună cu aceștia să împărtășească aceleași idealuri. Ține foarte mult la educarea și siguranța scafandrilor, la învățarea corectă și la oferirea de echipamente potrivite pentru scufundări. Apreciază centrele de scufundări cu instructori bine pregătiți și deschiși să învețe lucruri noi.

În acest sens, a dat ca exemplu echipa română de la Black Sea Diving School (www.cursuriscufundari.ro). I-a apreciat pentru că au un centru de scufundări foarte bine dotat, buteliile sunt încărcate cu aer certificat pentru calitate, au o echipă primitoare și deschisă permanent către învățare și noi experiențe. Robert Angelescu și Vlad Corneliu Vlăduț, instructori la Black Sea Diving School, sunt 2 dintre cei 6 instructori PADI, pe care i-a certificat în România, la începutul anului 2017. Alberelli ne-a spus că pentru prima dată de când instruieste instructori de scufundări, a avut cu ei, un real

schimb de informații din care a putut învăța lucruri noi.

Îi place în România și vrea să o cunoscă prin ceea ce iubește cel mai mult să facă, scufundările. Până în prezent a făcut scufundări în: Eforie Sud, la una dintre ecluzele din apropierea Bucureștiului, Lacul Iacobdeal, Lacul Ciuperca, Lacul Bolboci, Constanța, Agicea, Vama Veche și Delta Dunării. Speră să facă și mai multe scufundări și să descopere anul viitor cât mai multe locuri din România.

"NU POT FACE SCUFUNDĂRI LA NESFĂRȘIT"

Tom Alberelli ne-a împărtășit și un proiect artistic pe care îl realizează împreună cu soția lui, Cristina. Lucrează la o carte pentru copii, despre lumea subacvatică. El va scrie textul iar soția lui, care este designer și ilustrator free-lancer, va realiza ilustrațiile. Pentru a-și dezvolta pasiunea pentru literatură și teatru, Alberelli studiază în prezent la o universitate din Canada. Este conștient că nu va putea să facă scufundări la nesfârșit și, în momentul în care se va opri, vrea să transpună lumea subacvatică în cărți și piese de teatru.

CERTIFICĂRI PROFESIONALE INTERNAȚIONALE

- Open Water Scuba Instructor 1994
- Master Scuba Diver Trainer 1996
- Master Instructor 1998
- IDC Staff Instructor 1998
- Course Director 2000
- EFR Instructor 2002
- EFR Instructor Trainer 2002
- Care For Children /AED Instructor 2004
- Care For Children Trainer 2004

ALTE CERTIFICĂRI

- 2002 - TDI Canada, Equipment Service Technician and Instructor, Nitrox Gas Blender and Instructor- Tehnician și instructor pentru repararea echipamentului
- 2002 - Poseidon, Maintenance and repair technician - Tehnician în întreținerea și repararea echipamentului
- 2001 - TDI Canada, Visual Inspection Instructor- Inspector Visual
- 1999 – Cressi-Sub Repair, maintenance and servicing Cressi-sub diving equipment- Mentenată și service pentru echipamentele de scufundari Cressi
- 1998 – SCBA, Air Purity Analysis Company, Visual Inspection Program, ACUC International Standards-
- 1998 – Dacor, Pacer and modular regulator line technician
- 1998 – Mares, Mares equipment – after sales service technician
- 1997 – Ontario Underwater Council, Canadian Tank Visual Inspection Program

PREMIU

- Twenty year PADI membership award
- More than 1000 diver certifications
- 10,000+ Logged Dives
- Award for issuing 100 PADI certifications in 1998
- 15 PADI project AWARE certificate of recognitions
- National Coaching Certificate Program (Boxing Level 3) 2004- Centrul National de Certificare.

*Pentru că viața
este un cocktail de trăiri.*

egipt

sharm el sheikh

Singurul zbor charter DIRECT de pe piață!

Cocktail Holidays este de peste 14 ani partenerul tău de încredere pentru o vacanță în paradisul scufundărilor, Sharm el Sheikh!

Hai să plănuim următoarea ta vacanță de diving!

www.cocktailholidays.ro | Tel: 0723 607 292

Cocktail Holidays asigură zboruri din România către Sharm el Sheikh în fiecare primăvară, toamnă și iarnă. Pachetele includ:

- 7 nopți cazare cu masă specificată pentru fiecare hotel
- Transport cursă charter ZBOR DIRECT & bagaj pentru echipamentul sportiv de diving
- Transfer de grup aeroport / hotel / aeroport
- Taxe de aeroport
- Asistență turistică
- Bonus Asigurarea medicală și STORNO - Cocktail Travel Protection indiferent de vârstă!
- Bonus inclus în tarif: Transfer intern din Tecuci, Galați, Brăila, Iași, Bacău, Focșani, Buzău, Constanța, Sibiu, Rm Vâlcea, Pitești, Brașov la aeroportul din Otopeni

ÎNTREȚINEREA ECHIPAMENTULUI ASIGURĂ O SCUFUNDARE REUȘITĂ

Unul dintre principalii factori care asigură scafandruului, în timpul petrecut, sub apă sau la suprafața acesteia, atât confort, cât și siguranță, este întreținerea echipamentului de scuba diving. Fără o îngrijire atentă a tuturor elementelor ce compun echipamentul de scufundare, putem avea neplăcuta surpriză de a renunța la scufundarea planificată.

ARTICOL DE **DRAGOȘ POPESCU**
FOTOGRAFII DIN **ARHIVA PERSONALĂ**

Inamicii principali ai echipamentului de scuba sunt sarea, nisipul și acțiunea mecanică prin lovire sau frecare, oricare dintre acestea putând deteriora semnificativ performanțele și caracteristicile fiecărui echipament. Nisipul, odată pătruns în interiorul treptei a doua sau în oricare altă valvă a vestei compensatoare sau a costumului uscat, poate provoca o funcționare defectuoasă și va atrage după sine ratarea sau abandonarea scufundării. Salinitatea mărilor și oceanelor poate, de asemenea, să provoace, prin cristalizare, funcționarea incorectă a echipamentelor.

BUNA ÎNGRIJIRE A ECHIPAMENTULUI DE SCUFUNDARE

Primul pas în îngrijirea echipamentelor de scuba diving îl constituie **clăti-rea acestora cu apă dulce**, la sfârșitul

"Alegeți să achiziționați numai echipamente performante, fabricate de producători consacrați în domeniul scuba diving-ului!"
DRAGOȘ POPESCU

fiecărei scufundări, și spălarea completă, la sfârșitul zilei de scufundare.

Costumul de neopren se deteriorează atât în urma unei acțiuni mecanice de frecare sau tăiere, cât și din cauza expunerii, în mod repetat și îndelungat, la condiții neprielnice. Pentru o bună îngrijire a costumului de neopren se recomandă spălarea cu apă dulce atât în interior, cât și în exterior, expunerea limitată la soare și depozitarea într-un mediu uscat cu temperatură constantă. Fiind prin definiție un echipament care oferă scufundătorului atât protecție termică, cât și mecanică, neoprenul este cel mai expus element al echipamentului de scuba, putând fi cu ușurință tăiat în scoici sau alte obiecte dure, aflate pe fundul apei. Recomandarea oricărui instructor scuba este să evitați să atingeți flora, fauna sau formele de relief submarine, în acest fel protejând pe lângă ecosistemul acvatic și costumul de neopren.

Masca de scufundare (vizorul) se poate deteriora atât în timpul transportului, prin spargerea sticlei securizate sau tăierea părților din silicon, cât și în timpul scufundării prin ruperea baretei de fixare. Pentru a evita orice acțiune mecanică se recomandă transportarea vizorului în cutia specială de protecție,

primită la achiziționare. Bareta de fixare a măștii se deteriorează fie din cauza utilizării intense, fie din cauza expunerii îndelungate la soare. Se recomandă fiecărui scufundător să includă în echipamentul scuba, o bareta de rezervă și o a doua mască care să fie folosită în cazul deteriorării sau pierderii măștii principale, în timpul scufundării. Folosirea soluțiilor care previn aburirea măștii asigură o bună vizibilitate pe toată durata scufundării.

Vesta compensatoare (BCD) și costumul uscat, se pot deteriora mecanic sau din cauza expunerii îndelungate la soare. Înainte de începerea scufundării, verificați funcționarea fiecărei valve de umflare sau golire! Valvele cu care sunt prevăzute pot funcționa defectuos, în urma lovirii cu obiecte dure sau în urma procesului de cristalizare a sării din apa de mare. Echipamentele de scuba, care nu beneficiază de spălarea cu apă dulce, sunt expuse la formarea de cristale de sare, prin evaporarea apei, acestea putând să blocheze total sau parțial funcționarea valvelor. Se recomandă spălarea cu apă dulce a vestelor compensatoare atât în exterior, cât și în interior. Stocarea acestor echipamente se face într-un mediu uscat, cu temperatură constantă, ferite de lumina directă a soarelui.

Regulatorul de scufundare este cea mai importantă piesă a echipamentului și trebuie să îi acordăm o grijă deosebită, deteriorarea acestuia fiind cauzată de acțiuni mecanice, expunerea îndelungată în medii neprielnice sau îmbătrânirea componentelor.

Cele mai des întâlnite defecte ale reguletoarelor de scufundare sunt: pătrunderea apei în interiorul treptei I sau II, formarea de cristale de sare în interiorul acestora sau deteriorarea furtunelor HP sau LP. Simptomele principale sunt: curgerea continuă a aerului prin cele două detentore sau furnizarea de aer în cantitate redusă.

Îngrijirea primară a regulatorului este foarte simplă, constând în clătirea cu apă dulce, după fiecare scufundare și spălarea, la finalul zilei de scufundări, prin plasarea acestuia într-o baie de apă dulce pentru câteva zeci de minute, permițând astfel dizolvarea eventualelor cristale de sare formate. Atenție! În momentul scufundării în apă dulce, capacul treptei I trebuie să fie montat și nu se apasă pe butoanele de purjare ale treptelor I și II.

Pătrunderea apei în treapta I poate conduce, pe lângă distrugerea componentelor interne ale acesteia, și la defecarea detentorelor și a manometrului.

Respectarea termenului de service

Componente treapta I, înainte de curățare

Componente treapta I, după de curățare

este foarte importantă în cazul regulatorului de scufundare. Înlocuirea regulată, la termenul recomandat de producător, a componentelor interne ale regulatorului se face numai de către personal specializat, folosind exclusiv echipamente de service dedicate și omologate. Deteriorarea componentelor interne are loc atât din cauza pătrunderii apei în interiorul regulatorului sau depunerilor de calamină, cât și datorită îmbătrânirii componentelor din cauciuc sau silicon (o-ring-uri, membrane). Acesta este motivul pentru care termenul de service de doi ani nu trebuie depășit! Se recomandă, de asemenea, inspectarea anuală de către personalul din service.

Echipamentele foto/video și computerele de scufundare necesită o grijă deosebită atât la transport, cât și la curățarea după utilizare. Exceptând stricăciunile cauzate de o eventuală acțiune mecanică, inamicul numărul unu al echipamentelor foto/video sau al computerelor de scufundare este formarea cristalelor de sare, care pot provoca blocarea butoanelor de acționare și reglaj sau chiar a sistemelor de închidere etanșă. Înaintea fiecărei utilizări a echipamentului foto sau video, trebuie să ne asigurăm că toate garniturile de etanșare sunt intacte și gresate cu vaselină siliconică. La finalul scufundării, echipamentul foto/video trebuie, în mod obligatoriu, spălat sau cufundat într-un recipient cu

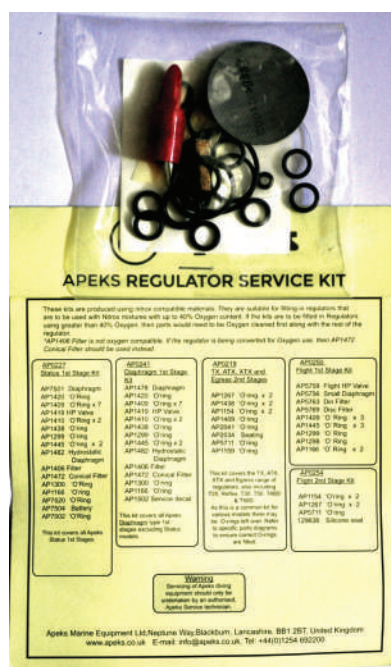
apă dulce pentru câteva zeci de minute. Respectați termenul specificat de producător cu privire la intervalul de service, atât pentru computerele de scufundare, cât și pentru echipamentele foto sau video!

O atenție deosebită trebuie acordată **brății din silicon a computerului de scufundare**, ruperea acesteia putând conduce la pierderea computerului. Înlocuirea acesteia anual sau atunci când prezintă semne de îmbătrânire

"Reduceți la minimum riscurile prin respectarea timpilor de service și îngrijirea atentă a echipamentului folosit!"
DRAGOȘ POPESCU

(rigidizare, apariția de crăpături) previne acest risc. De asemenea, înlocuirea periodică a bateriei, garantează o funcționare corectă pe toată durata excursiei de scufundări. Verificați nivelul bateriei înainte de plecarea în excursiile de scufundare și adresați-vă, dacă este cazul, unei unități service pentru înlocuirea acesteia!

Fiecare scafandru este îndemnat să dețină un **set de componente de rezervă, cunoscut și sub numele de "Save a dive kit"**. În general, acesta conține: o-ring-uri pentru etanșarea porturilor HP și LP, o-ring pentru etanșarea regulatorului pe butelie, o baretă pentru mască, o baretă pentru labe, vaselină siliconică și o cheie multifuncțională. Nimic nu este mai neplăcut decât ratarea unei scufundări din cauza defectiunilor apărute la echipamentul scuba. ■

Kit de reparație treapta I

Kit de reparație treapta II

FLORĂ & FAUNĂ

SITUL DE IMPORTANȚĂ COMUNITARĂ DIN ROMÂNIA 0094 IZVOARELE SULFUROASE SUBMARINE DE LA MANGALIA A FOST APROBAT DE CĂTRE COMISIA EUROPEANĂ PRIN DECIZIA 209/92/CEE ȘI ESTE SITUAT LA ȚĂRMUL ORAȘULUI MANGALIA ȘI AL STAȚIUNII SATURN. CONȚINE CEA MAI MARE DIVERSITATE DE HABITATE MARINE DIN ROMÂNIA ȘI ARE, ÎN ANSAMBLU, CEA MAI BUNĂ STARE DE CONSERVARE DINTRE TOATE SITURILE MARINE DIN ROMÂNIA.

ARTICOL DE VICTOR NIȚĂ

FOTOGRAFII DIN ARHIVA INCDM

Izvoarele sulfuroase submarine de la Mangalia, cel mai important dintre siturile marine din România

Habitat alge fotofile

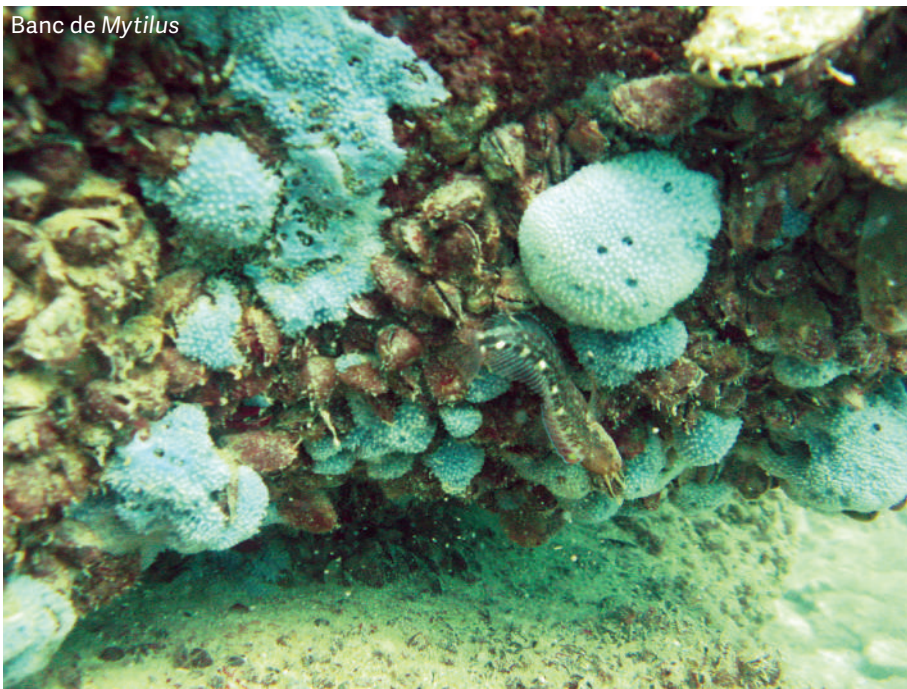
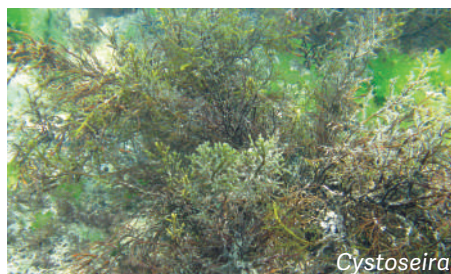
Pe lângă acestea, situl conține elemente de unicitate care îl fac cel mai important dintre siturile marine din România. Este singurul loc din România unde mai există habitatul 1110-1 Nisipuri fine cu pajiști de *Zostera noltii*, iarba de mare crescând în interiorul alveolelor formate de digurile de protecție existente. De asemenea, în aceste golfuri și în larg de ele se găsește 90% din populația de *Cystoseira barbata* din România. Ambele specii sunt trecute în Lista Roșie la nivel național și regional. Lista roșie a IUCN, creată în 1963, reprezintă cel mai complet inventar al

stării de conservare a speciilor de animale și plante, fiind cel mai bun indicator al stării biodiversității mondiale.

TIPURI DE HABITATE DEOSEBIT DE IMPORTANTE:

• 1110-1 Nisipuri fine, curate sau ușor măloase, cu pajiști de *Zostera noltii*

Habitatul este prezent la adâncimi mici, 0.5-3 metri, în zone adăpostite de acțiunea valurilor și a vânturilor dominante, pe substrat de nisip fin. Cel mai frecvent adăpostul este dat

Banc de *Mytilus**Zostera**Cystoseira*

de diguri de protecție sau formațiuni stâncoase naturale, re-cifi, care cuprind între ele golfuri mici.

Frunzișul des al ierbii de mare atenuează acțiunea valurilor și, împreună cu rețeaua densă de rizomi, acționează ca o veritabilă capcană pentru sedimente. Fauna caracteristică este constituită din forme mobile mari care se ascund în frunziș: guvidul de iarbă *Zosterisessor ophiocephalus*, creveta de iarbă *Palaemon adspersus*, crabul de iarbă *Carcinus aestuarii*, căluțul de mare *Hippocampus guttulatus* și așa de mare *Nerophis ophidion*. Fauna epibentică cuprinde moluștele *Cerastoderma glaucum* și *Cyclope neritea*, iar cea endobentică moluștele *Tellina tenuis*, *Lucinella divaricata*, viermii policheti *Nephtys hombergii* și *Glycera tridactyla* și crustaceul decapod *Upogebia pusilla*.

Pajiștile de iarbă de mare conferă acestui habitat un grad ridicat de complexitate tridimensională și de productivitate biologică. Numeroase specii își găsesc aici adăpost, refugiu față de prădători și resurse trofice abundente, ceea ce explică în mare parte diversitatea specifică ridicată a acestui tip de habitat.

• 1110-8 Nisipuri măloase și mături nisipoase bioturbate de *Upogebia*

Specia edificatoare este crustaceul decapod thalassinid *Upogebia pusilla*, care se hrănește filtrând plactonul și suspensiile organice din curentul de apă pe care îl pompează continuu prin galeriile sale. Densitatea moluștelor bivalve este redusă în acest habitat, datorită competiției la hrană și predației larvelor planctonice și postlarvelor de către

Upogebia. Alte specii, în special comensali care locuiesc în galeriile de *Upogebia*, sunt facilitate.

• 1170-3 Izvoare hidrotermale sulfuroase de mică adâncime

Apele sulfuroase din subteran, de proveniență carstică continentală, ies la suprafață prin liniile de falie și canalele calcarului sarmatian, fie că acesta este expus sau acoperit cu un strat sedimentar. Izvoarele sunt ușor de localizat după halourile inelare alb-gălbui formate de bacteriile tiophile care se dezvoltă în jurul lor. Flora algală nu rezistă în imediata apropiere a izvorului, dar se dezvoltă luxuriant în vecinătatea acestuia. Fauna este formată din puține specii tolerante la hipoxie, care pot fi foarte abundente. Izvoarele sulfuroase sunt prezente în zona Mangalia între 0 și 15 metri adâncime, pe substrat pietros sau nisipos.

Flora este constituită din alge coraline încrustante, *Lithophyllum incrustans* și articulate, *Corallina officinalis*, alge macrofite efemere ca *Ulva compressa*, *Cladophora sp.*, *Ceramium sp.*

Fauna caracteristică este dominată de crustaceul ciriped *Balanus improvisus*, actinia *Diadumene lineata*, bivalvele *Mytilus galloprovincialis* și *Mytilaster lineatus*, la care se adaugă

briozoare, crustacee amfipode și izopode, crabii *Eriphia verrucosa* și *Pachygrapsus marmoratus*.

• 1170-8 Stânca infralitorală cu alge fotofile

Începe imediat sub etajul mediolitoral inferior, acolo unde emersiunile sunt doar accidentale, și se întinde până la limita inferioară a răspândirii algelor fotofile și a fanerogamelor marine. Această limită inferioară este condiționată de pătrunderea luminii și deci extrem de variabilă în funcție de topografie și de claritatea apei. Cea mai mare valoare pentru conservare o au centurile litorale formate de alga brună perena *Cystoseira barbata*. Acestea se dezvoltă numai în zone cu apă limpede, curată și relativ adăpostită de valuri. Talurile de *Cystoseira* sunt solide, rezistente, elastice, ating 1.5-2 metri lungime și formează "păduri" dense, a căror complexitate structurală și permanentă în timp permit dezvoltarea unei faune bogate și diverse, care include multe specii rare sau amenințate. ■

VICTOR NIȚĂ (33 de ani) este biolog (absolvent al Universității Ovidius din Constanța), doctor în științe (absolvent al Școlii Doctorale a USAMV București), Cercetător Științific gradul 2 la Institutul Național de Cercetare - Dezvoltare Marină Constanța, expert Aree Marine Protejate, Habitate și Acvacultură Marină, scafandru brevetat NAUI Open Water.

MEDIU

MANTA RAYS FAC PARTE DIN FAMILIA MOBULIDAE, DAR SUNT CUNOSCUTE SUB NUMELE GENERIC DE "DIAVOLI DE MARE". CU TOATE ACESTE, ÎN CIUDA NUMELUI ATÂT DE DUR, SUNT TOCMAI OPUSUL ACESTUIA, ÎNTRUCHIPÂND MAI DEGRABĂ BLÂNDEȚEA ȘI FRUMUSEȚEA ANIMALELOR SUBACVATICE.

ARTICOL DE CARMEN TOANCHINĂ

FOTOGRAFII DIN ARHIVA PERSONALĂ

Manta rays. Protejarea celor mai frumoase și inteligente animale subacvatice

Manta Rays sunt cele mai mari reprezentante ale familiei din care fac parte, ajungând chiar și până la 7-8 m pe lungimea aripilor. Există două specii: Manta Alfredi, cunoscute ca "manta de recif" și Manta Birostris sau altfel cunoscute ca "manta de ocean". Numele lor vine de la cuvântul "manta" din spaniolă, care înseamnă pătură, ca urmare a faptului că, atunci când trec pe deasupra ta, ai sentimentul că te acoperă o pătură. Pe cât sunt de mari, pe atât sunt de inofensive și, de asemenea, extrem de inteligente. Sunt considerate animalele cu cel mai mare creier, proporțional cu suprafața corpului. Oamenii de știință au descoperit că aceste animale sunt capabile să recunoască oamenii după ochi. De asemenea, în urma experimentelor cu scafandri, s-a dovedit că aceste animale se pot atașa de anumite persoane. Atunci când acestea și-au schimbat îmbrăcămintea, manta rays se apropie pentru a le putea vedea ochii, iar, dacă își acoperă ochii, ele le

MANTA WATCH CAMP
PAPUA NEW GUINEA
CONSERVATION

dau ocol până reușesc să le privească în ochi și, în acest fel, să le recunoască.

PEȘTELE CARE VALOREAZĂ UN MILION DE DOLARI

În Indonezia există o campanie al cărei scop este acela de a promova aceste animale ca fiind peștele care valorează un milion de dolari (a million-dollar fish). Din cauza branhiilor, acestea sunt vâdate în număr foarte mare. Pe piața neagră, aceste branhii sunt folosite pentru medicamente despre care se presupune că acționează ca detoxifianți ai corpului uman. Aceste teorii nu sunt însă fundamentate științific și, din păcate, populația a scăzut considerabil în ultimii ani. Pe piața neagră o manta valorează 500 de dolari moartă, dar, în locurile în care turismul e în floare, o manta poate aduce venituri de un milion de dolari. Ceea ce mulți oameni nu știu este că aceste animale se maturizează foarte greu și se pot reproduce doar după ce ating vârsta de

10-15 ani. Perioada de gestație durează în jur de 12-13 luni, iar o femelă poate produce doar un pui sau foarte rar doi, o dată la fiecare 2-3 ani.

Studii recente au demonstrat că o manta poate atinge vârsta de 50 de ani, iar unii oameni de știință cred că pot trăi chiar și până la 100 de ani. Cum s-a ajuns la această concluzie? Destul de simplu.....Fiecare manta se poate identifica după petele de pe burtă. Ele se nasc cu un model unic de pete, care este exact ca o amprentă umană. Datorită acestei amprente, ele pot fi identificate, apoi introduse într-o bază de date și monitorizate. Astfel că, în Maldive, o manta cu numele de Ping Pong a fost identificată în urmă cu 25-30 de ani și considerată la momentul respectiv o femelă matură. Aceasta femela este încă întâlnită în aceleași recifuri din Maldive, ceea ce o face să aibă peste 45 de ani.

Aceasta metodă de monitorizare și cercetare este destul de eficientă și ușor de implementat. Există multe centre, în diferite colturi ale lumii, care înregistrează permanent date despre manta rays. Un rol foarte important îl

au și scafandrii recreaționali. Dacă au ocazia să vadă o manta ray sub apă și să reușească să fotografieze pater-nul de pe burtă, și ei ar putea con-tribui la această bază de date, prin simpla încărcare a pozei pe site-ul www.mantamatcher.com. Ulterior, un algoritm identifică dacă acea manta a fost văzută și înregistrată în altă locație și la ce oră.

CEL MAI MARE INAMIC – PLASTICUL

Manta Trust și Marine Megafauna Foundation sunt cele două mari organizații care studiază aceste su-perbe animale. După ce am colaborat cu ambele organizații atât în Maldive, cât și în Raja Ampat, am hotărât să pun bazele unui proiect de conservare marină în Papua Noua Guinee, Manta Watch Camp.

Prin acest proiect ne-am propus să educăm localnicii și să protejăm me-diul în care aceste animale trăiesc. Am reușit acest lucru mai ales prin pro-grame de curățare a plajelor și a re-cifurilor de plastic, cel mai mare in-a-mic al lor, deoarece aceste animale se hrănesc cu plancton microscopic, iar plasticul le poate bloca branhiile, în momentul în care filtrează apa prin branhiile. Un alt pericol îl reprezintă și plasele de pescuit fantomă, care sunt purtate de curent. În momentul în care o manta se blochează într-o astfel de linie sau plasă de pescuit, ele nu pot înota înapoi, astfel că, prin simpla lor încercare de a se elibera, nu fac altceva decât să se încurce și mai mult.

De asemenea, în zonele cu trafic intens, bărcile au devenit un pericol foarte mare, deoarece aceste animale petrec foarte mult timp la suprafață pentru a se hrăni și nu reușesc să se ferească de bărci suficient de repede, atunci când acestea circulă cu viteză.

În alte zone turismul iresponsabil decimează populația acestor blânde animale. O simplă atingere cu mâna le poate lua acel filament care le protejează pielea și se pot îmbolnăvi. De asemenea, oamenii care încearcă să se prindă de ele pentru „a da o tură”, nu fac decât să streseze animalul. Oamenii trebuie să fie instruiți înainte de a înota cu ele. Trebuie păstrată o

CARMEN TOANCHINĂ: “PRIMA DATĂ CÂND AM AVUT OCAZIA SĂ MĂ SCUFUND CU ACESTE ANIMALE, AM RĂMAS FĂRĂ CUVINTE. DUPĂ SUTE DE SCUFUNDĂRI CU ELE, AM ACELAȘI SENTIMENT DE FIECARE DATĂ CÂND LE ÎNTÂLNESC”

distanță de cel puțin 3 m față de manta și nu trebuie să înoți repede după ele, deoarece prin acest comportament nu reușești decât să le îndepărtezi. Dacă ai răbdare și stai pe loc, ai șanse mult mai mari ca manta să se apropie de tine, doar din simpla curiozitate, să vadă ce ești.

Pentru mai multe informații cu pri-vire la cum să te porți în preajma lor și a rechinilor, există un ghid de protejare, lansat de Manta Trust, în co-loaborare cu WWF și Project AWARE, a cărui variantă online poate fi acc-esata la http://www.mantatrust.org/wpcontent/uploads/2011/09/Shark-and-Rays-Best-Practice-Guide_2017_Low-Res.pdf. ■

MANTA WATCH CAMP e un proiect de conservare marină înființat în anul 2017, în Papua Noua Guinee. Carmen Toanchina și Adam Beard au pus bazele acestui centru de cercetare și conservare marină, care are drept obiectiv crearea unei baze de date pentru zona Papua Noua Guinee și Insulele Solomon. Mai multe detalii despre proiect pot fi găsite pe www.mantawatchcamp.org.

CARMEN TOANCHINĂ este în prezent instructor de scufundări în Papua Noua Guinee. A descoperit scufundările în urmă cu zece ani și, după ce a ex-plorat mările și oceanele ca scafandru recreațional, și-a transformat hobby-ul în carieră. A urmat cursul de instructor în Maldive, după care și apoi a profesat în diferite țări zone din Asia (ex: Insula Malapascua - Filipine, Borneo -Malaezia, Raja Ampat – Indonezia). În prezent se află în Mine Bay, Papua Noua Guinee. Prin scufundări a descoperit dragostea pentru programele marine de conservare și, după ce a lucrat cu TRACC Borneo (Tropical Research and Conservation Centre) și Barefoot Conservation în Raja Ampat, a înființat dezvoltat propriul program de conservare a broaștelor țestoase în Malaezia - Turtle Watch Camp - www.turtlewarchcamp.org

Manta Watch Camp, Gonubalabala Island, Papua New Guinea

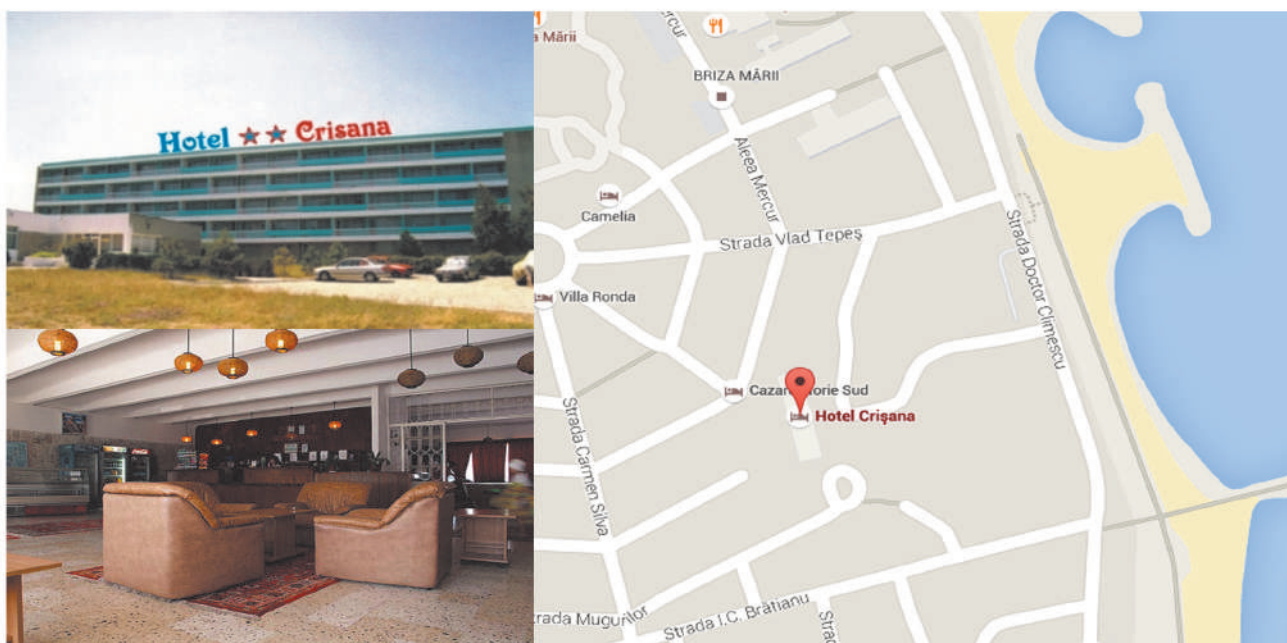

HOTEL CRISANA

- EFORIE SUD -

20%

REDUCERE LA CAZARE PENTRU SCAFANDRI

Beneficiati de reducere prin prezentarea brevetului de scafandru la receptie

PENTRU INFORMATII SI REZERVARI

0241.74.88.55 * 0724.81.34.42 * 0745.35.60.00

Eforie Sud- Str. Mugurilor, Nr. 25

www.hotelcrisana.ro

ISTITUTO DI CERTIFICAZIONE DELLA QUALITÀ

